

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 16 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek),
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Gazdasági tanulmányut Oroszországba.

Az 1899. év május és június havában a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége” hat hetes gazdasági tanulmányutat tervez rendezni Dél-Oroszországba.

A tanulmányut célja azon vidékek felkeresése és tanulmányozása, amelyek mezőgazdasági szempontból nemcsak érdekesek és tanulságosak, de amelyek versenyükkel az európai mezőgazdasági termelésre eddig is károsan hatottak.

A tanulmányut, melynek költségei teljes ellátással együtt maximálisan 600 forinttal előirányoztatnak, csak akkor fog megtartatni, illetve a rendezési munkálatok csak akkor fognak megindítani, ha előzőleg legalább 20 résztvevő jelentkezik; a jelentkezők száma eddig 17. A résztvevők maximális száma 40.

Az érdeklődők részvételüket bejelenthetik az OMGE. titkári hivatalánál, honnan bővebb felvilágosítást is nyerhetnek.

Meghívó.

A közgazdasági szakosztály folyó hó 30-án, azaz szombaton d. u. 4 órakor a Köztelek nagytermében tartandó ülésére.

Az ülés tárgya:
Kiegyezésünk Ausztriával.
Felolvassa: Löcherer Andor.

Gróf Zselénski Róbert s. k.,
szak. elnök.

Meghívó.

A közgazdasági szakosztály május hó 3-án, azaz kedden d. u. 4 órakor tartandó ülésére.

Tárgyai:

1. Forster Géza ejöterjesztése az agrikol-tarifákról.
2. Havas Miksa felolvasása a jelzáloghitellel kapcsolatos életbiztosításról.

Gróf Zselénski Róbert s. k.,
szakosztályi elnök.

X. luxuslövésár.

Az OMGE. karöltve a lótenyésztés emelésére alakult részvénytársasággal f. évi május hó 15, 16 és 17-én rendezi X. luxuslövésárját a Tattersall-telepen.

Bejelentési határidő május hó 1.

Nagyon kívánatos, hogy tenyésztőink a vásárra felhozandó lovakat idejekorán bejelentsek, mert azok származásuk és a bejelentő nevének közlésevel, a külföldön hirdettetni fognak.

E hirdetésbe a bizottság csak azon lovakat veszi fel, melyek ápril 30-ig bejelentetnek.

Bejelentések a Tattersall titkárságához (Budapest, Külső-Kerepesi út) küldendők, ugyanott, valamint az OMGE. titkárságánál kaphatók a szükséges bejelentési ilyek.

A rendező-bizottság.

V. díjlovaglás.

Folyó évi május hó 25-én rendezi az OMGE. a földművelésügyi miniszter támogatásával és a lótenyésztés emelésére alakult részvénytársasággal az V-dik díjlovaglási és díjgratási versenyt.

A nevezések május hó 16-ig írásban intézendők az OMGE. titkári hivatalához.

A díjlovaglás és díjgratálás alkalmával igen kedvező alkalom nyílik kitünően belovagolt hatastovak eladására.

A rendező-bizottság.

Földművelési és növénytermelési szakosztály ülése.

(1898 ápril 20.)

Jelen voltak Cserhádi Sándor elnökle alatt dr. Dégen Árpád, Deutch Gyula, Grosz Samu, Juhász Antal, Károly Rezső, Löcherer Andor, báró Malcomes Jeromos, dr. Rodiczky Jenő, K. Ruffy Pál, dr. Schülberszky Károly, és dr. Varságh Zoltán szakosztályi tagok, a tisztviselő kar részéről Forster Géza igazgató, Rubinek Gyula ügyvezető-titkár, Szorzon Vilmos s.-titkár és Jeszenszky Pál titkár, mint előadó.

Cserhádi Sándor elnök üdvözlö a megjelent tagokat, megnyitja az ülést, melynek első tárgya:

A „Magyarországi Gyógyszerész-Egyesület” átirata egy az orvosi növények okszerű termelését tárgyaló mű megiratása tárgyában.

Jeszenszky Pál előadó: A Magyarországi Gyógyszerész-Egyesület a múlt évben megtartott első országos gyógyszerész-kongresszus határozatából folyólag az alábbi kérelmet intézte az OMGE.-hez, (olvassa):

„Kéressék fel az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” elnöksége, illetőleg a kebelébe tartozó növénytermelési szakosztály, hogy tekintettel a hazai orvosi növények intenzív és okszerű tenyésztésére, főként pedig az ez irányban nyilvánult és fokozódó érdeklődésre, találna módot — esetleg nyílt vagy zárt pályázat útján — arra nézve, hogy a magyarországi orvosi növények okszerű tenyésztésének alapos és kimerítő könyvét iratná meg kiszabott terjedelemben és feltételek között, mert él bennünk az a meggyőződés, hogy ilyen könyvnek megjelenése és közrebocsátása esetén a növénytermelésnek ezen speciális ága mi nálunk is a kívánatos fokra lenne emelhető.”

A földművelési és növénytermelési szakosztály éppen a legutolsó ülésén foglalkozott azon kérdéssel, hogy mi az oka annak, hogy külföldről hozunk be nagymennyiségű oly növényeket és növénymagvakat, melyek idehaza is jól megteremnek s melyekért jelentékeny

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám Váci-körút sarok.

ADRIANCE PLATT & Co. NEW-YORKI

világhírű gépgyárosok:

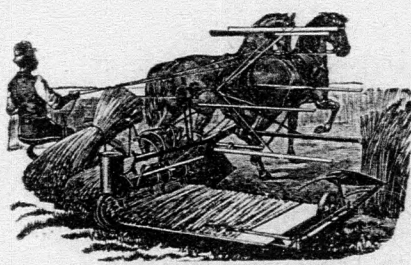
kizárólagos képviselősege

Fúkaszáló,

Marokrakó arató és

Kéveköto aratógépeire.

Kitünő magyar bizonyítványok.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a legtekélyesebb és tartósságánál fogva a legolcsóbb és legtekélyesebb permetezőgép a Vermorel-féle

„ECLAIR“

peronospora permetező, mely eddig minden versenynél az első díjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselő.

Ár 20 forint csomagolással.

Aussigi Ia „Részgálic”, „Raffiánács”

Késések elkerülése végett kérjük a megrendeléseket már most előjegyeztetni.

Mai számunk 24 oldal.

összeget fizetünk évenként a külföldnek; foglalkozott azzal a kérdéssel is, hogy mi az oka annak, hogy nálunk a különben oly hasznos hajtó gyógynövények termelésével egyáltalán nem, vagy csak nagyon kevés foglalkoznak. Egyéb más okokon kívül bizonyára nagy mértékben hozzájárul ahhoz, hogy nálunk a gyógynövényeket nem termesztik, azon körülmény, hogy nincsen a kellő utbaigazítást adó szakmunkánk.

Hazai szakirodalmunkban két oly művet ismerünk, mely a gyógynövények termelését tárgyalja: az egyik *Detsinyi Frigyesnek* 1880-ban „A gyógynövények műveléséről” írott munkája, — a másik *Borsodi Miksa* „Gyógynövények gazdálk használatára” cz. műve, mely 1890-ben jelent meg. Mind a két munka külföldi művekből van összeállítva, hazai viszonyaink teljes figyelmen kívül hagyásával. Ennek folytán ezen két munka nem felelhet meg kívánalmainknak. A szakosztály minden tagja bizonyára meg van győződve arról, hogy egy a gyógynövények termelését tárgyaló magyar szakmunkára szükség van s hogy ezt csak oly valaki írhatná meg, aki a gyógynövények termelésével gyakorlatilag is foglalkozik s abban otthonos, mert idegen munkákból átültetett munka alig használható valamit. Ez időszerint köztudomásúlag *Agnelli József* plébános foglalkozik Magyarországon a gyógynövények termelése és értékesítésével, ő volna tehát hivatott ily munka megírására. Midőn a mult ülés határozatából folyólag felszólítottuk Agnelli véleményadásra, hogy mi az oka annak, hogy nálunk a gyógynövények termelése tért nem hódít, beküldött véleményében határozottan rámutat az okra, hogy hiányzik egy oly szakmunka, mely a növények termelésének mikéntjét felölelné s ő maga ajánkozott egy ily munka megírására, mely számítása szerint 70—80 nyomtatott ivre terjedne ki. Ily nagy munkával azonban czélt nem érnek s csak oly mű megírására volna szükség, mely a leginkább keresett gyógynövények termelését tárgyalná, legfeljebb 7—8 ivnyi terjedelemben. Van szerencsém javasolni, hogy egy ily mű megírását elhatározzon méltóztassék, meghatározva egyszersmind a mű terjedelmét

és a fizetendő tiszteletdíját is, mely az OMGE.-nél szokásban levő számítás szerint nyomtatott ivenkint 30 frtot tenne ki. Amennyiben e javaslatot a szakosztály magáévá tenné, a feltevések tudatásával fel volna szólítandó Agnelli, hogy adja be a mű tervezetét, melynek megírására a szakosztály Cserhádi Sándor és dr. Rodiczky Jenő urakat kérné fel, kik véleményüket az illetékes irodalmi szakosztály elé terjesztenék.

Mivel pedig a mű kiadása tetemes kiadásokkal járna, kéressék fel a földmivelésügyi miniszter, hogy a kiadás költségeit tárczája terhére elvállalni sziveskedjék.

Dr. *Rodiczky Jenő* úgy van értesülve, hogy az indítványt tevő egyesület felszólítására a Természettudományi társulat is foglalkozik a kérdéssel s tervbevette, hogy még ez év folyamán egy rajzokkal ellátott 15—20 iv terjedelmű hasonirányú munkát bocsát közre. Ajánlja, hogy lépjen érintkezésbe a szakosztály a Természettudományi társulattal a munka létrehozatala tekintetében. Oly terjedelmes mű megírását, mint Agnelli tervezi, czélt tévesztett dolognak tartja.

Löcherer Andor azt véli, hogy a Természettudományi-társulat és Gyógyszerész Egylettel karöltve kell a munkát létrehozni.

Forster Géza ajánlja, hogy bizassék meg előadó azzal, hogy lépjen érintkezésbe a Természettudományi társulat titkárságával arra nézve, hogy ott mily stádiumban van az ügy jelenleg. Ha a társulat oly egyénrel iratja meg a munkát, kibén az OMGE. is bizalmát helyezheti, akkor elesnek a munkának az egyelő által való kiadásának kérdése is. A költségekre nézve megjegyzi, hogy az az egyesület valamelyik alapítványából volna fedezhető.

Szilberszky Károly dr. egy pár felvilágosító megjegyzést tesz. A Természettudományi társulat elhatározta, hogy könyvkiadó-vállalatának egyik könyvilletménye az idén egy a kertészet körébe vágó szakmunka lesz, valószínűleg a virág- és gyümölcskertészet köréből, de a gyógynövények termeléséről irandó mű még csak érintve sincs.

Báró *Malcomes Jeromos* felvilágításul megjegyzi, hogy a miniszteriumban is gondoskodás tárgyát képezi ezen termelési ág felkarolása, de nem egy szakmunka megírása és kiadása révén, hanem egy szakembert kíván a miniszterium kiképezni, aki mint vándortanító szerepelne s a gyógynövények termelésére indikált vidékeken utmutatást adna a termelőknek. Nem tartja összeegyeztethetőnek azt, hogy a munkát az OMGE. irassa meg, a kiadási költségeket pedig a földmivelésügyi miniszter viselje.

Juhász Antal felveti azon kérdést, nem-e lehetne valamelyik tanintézetben egy tanszék felállítani a gyógynövények termelésére, mert szerinte egy vándortanító nem képes az egész országra kiterjedőleg irányt adni e termelési ág föllendítésével.

Báró *Malcomes Jeromos* szerint e termelési ág ismertetése a földmives iskolák feladata s ott tanítatik is. Mivel pedig a gyógynövények nem mindenütt termelhetők, nem volna czélyszerű tanszék felállítani, mert ezáltal esetleg a termelés terén tulnyesztés állana be, mi ismét az értékesítés rovására esnék.

Cserhádi Sándor szintén nem helyeselné, hogy tanszék állíttassék fel, míg egy szakembernek vándortanítóul való kiképzése sokat lendíthetne ezen termelési ág fölkarolására. Nem helyesli azt sem, hogy a gazdaságosság hajlandósága tulságos mértékben fokoztassék gyógynövények termelésére.

Többek hozzászólása után a szakosztály végleges határozatot a fölvetett kérdésben nem hozott, hanem tájékozást szerez az iránt, hogy a Természettudományi társulat mely irányban és terjedelemben kíván egy ily szakmunkát megírni.

Neumann testvérek kérvénye az istállótrágya szállítási díjtételeinek mérséklése iránt.

Jeszenszky Pál előadó: A Neumann testvérek aradi czég a kereskedelmi és földmivelésügyi miniszterekhez beadványt intézett, melyben az általa a szeszfordjékében kapcsolatosan nagyban üzött szarvasmarhabizlalás után nyert

TÁRCZA

Egy játékos, aki veszt.

A minap egy gabonaügynök a Dunába ugrott. Az illető a börzének egyik közismert s nagy bizalmat élvezett tagja volt. Röviddel ezelőtt még állítólag negyedmillió forintnyi vagyonnal rendelkezett. Lakása az Andrásy-úton volt; gazdag összeköttetése, nyugodt családi élete, szép egzisztenciája.

Es látjátok, ezt az embert kihajtja a nyereszkeskedés ösztöne a maga — bizonyynyal irigylendő, létfeltételeinek meleg oltalma alól. Játékba fog, melynek egyetlen fordulata százezreket hoz, vagy visz, milliómost, vagy koldust csinál. A fordulat bekövetkezik s a játékos nemcsak a saját vagyonát veszti el, hanem elveszt azonfelül még egy másik, vagyonnak beillő összeget, a mi neki nincs meg és nem is volt meg. Akkor levonja a konzekvenziát mint hithű játékos s a Duna szennyes habjaira bizza a megoldását az ő élete tragikumának.

A nyereszkeskedő játékok szenvedélye százezreket és ezreket hajt előtünk a halálba. Mindezek sorsa nem érdekel bennünket.

A tragédia oka mámorból való borzasztó kijózanodás volt. Hogy ezt a mámort az alkohol, vagy az arany izgalma idézte-e elő, az közömbös. Az egész nem egyéb, mint egy hétköznapi erkölesi elmerülés a szenvedélyek sár-vizébe. Minek oda követni a szegény élőhalottakat, akik mindég voltak, vannak és lesznek?

Fusson ki egy dult arcú játékos Monaco bünbarlangjából, viselje bár verejtékes hom-

lokán a halál jegyét, ugyan ki törödnék többé az ő sorsával! Egy dördülés ott kint kelhet-e résztvétel abban, aki arra gondol, hogy az egészen a véletlen szeszélye volt: kinek kezében süljön el a töltött pisztoly, ki legyen koldussá, kit tegyen örültté a veszteség fájdalma. Egy koczkafordulat s az, aki most eldobta életét, egy másik élet megsemmisülésének lehetett volna okozója. Itt nem szerencsétlenségről van szó, hanem ami történt az egyszerűen a játék logikai következménye, a mely fölött fennakadni nem érdemes. S ez így is van helyén.

Elvégre a kártyás saját szakálára mulat. Az ő mámorra mást el nem emészt, mint saját magát. Felkorbácsolt szenvedélyeinek a józan tömegre semmi káros hatása nincs. Az anyagi s erkölesi közösséget a játéklarlangon kívül álló egész világgal megszakította. Élet-halálharczát közömbösen, hidegen figyelhetjük meg, annak fordulataihoz bennünket semmiféle érdek nem köt.

De a mi eseményünk hőisével nem így állunk. Az ő emésztő szenvedélyének színtere nem a kártyaszoba, hanem a börze, eszköze nem a kártya, hanem a buza volt. Ő nem szakította ki magát a velünk való közösségből, a mikor koczkára vetette egzisztenciáját, sőt ellenkezőleg; az ő szenvedélye, az ő játékmódora egy közjelentőségű mozzanattal volt vonatkozásban: s ez a buza ára.

Örületes nyereszkeskedési vágya bármely mértékben is, de szerepet viselt azon mozgató erők között, melyeknek képződésétől az emberiség egyik legfontosabb kérdése függ: a kenyárdrágaság. S éppen ezért az ő esete nem enyészhet el nyomtalanul a gondolkozó ember agyában.

Veszteni elvégre a börzén is lehet. Nincs a világon olyan reális üzlet, mely koczkázat nélkül járna. A gabonaüzlet koczkázata éppen rendkívüli. Ott van benne az időjárás szeszélyeinek kiszámíthatatlansága, ott van az államok politikai hangulata, közgazdasági erőfejlődésük beláthatatlansága, ott van a törvényhozói bölcsesség és ott van szág egyéb változóknak tényező, melyeknek mind nagy beleszólásuk van az áralakulás kérdésébe. Hogy az üzletember mindezen tényezők összműködésének helyes vagy helytelen mérlegelése miatt veszíthet is, nyerhet is, az a dolog természetéből folyik; hogy körültekintő kombinációinak reménybeli sikerére üzleteket alapít, ezen sem lehet megütközni, hisz ő még e pontig éppen egy bizonyos elkerülhetlen s természetes hatások befolyása alatt áll, mint maga a termelő, vagy a fogyasztó. Üzleteket, melyeknek sorsa a természet és politika világának nagy időjárására van bízva, senkinek oka megtámadni nem lehet.

Addig a pontig, míg valaki azon időjárás szeszélyének egyszerűen alá veti magát, reám, mint termelőre vagy fogyasztóra nézve szereplése egészen közömbös, sőt előnyömrre is szolgálhat, mert magatartása egy pénzértékben kifejezett jóslat értékével bir előttem.

Am mindazok a hatások, melyek elkerülhetetlenül és szükség szerint határozták meg az árat az én terményemnek, nem futnak össze egy pillanat alatt, mert azoknak érvényesülését lehet sietteni, azoknak hatása elé lehet torlaszokat emelni, sőt lehet teremteni mestersegesen olyan nem természetes hatásokat is, melyek egyik, vagy másik czélnek kedveznek. És ettől a pillanattól kezdve, amikor az üzletember nem bizza magát egyszerűen az

trágya vasuti szállítására szállítási díjmérsék-
lést kért.

A czég kérelmét pártolás végett meg-
küldte az OMGE.-nek is.

A nyers trágya, mint tudni méltóztatnak,
már sulyánál fogva sem alkalmas arra, hogy
szállítható legyen s ezért a czég a nyers trá-
gyát szárított és zuzott állapotban hozza for-
galomba, de a szállítási díjtételek tulmagas
volta miatt nem bírja oly mérvben forgalomba
hozni, amint az nemcsak a czég, de a mező-
gazdaság érdekében is kívánatos volna. Mielőtt
a szakosztály e kérdésben határozna, elsősor-
ban a szárított istállótrágya értékével, elő-
állítási módjával s árával kell tisztában
lennünk.

Amennyiben a szárított és zuzott állapot-
ban forgalomba hozott trágya nem egyéb,
mint vízben megapasztott ürülék és alom-
szalma, az esetben jó trágyának mondható,
feltéve, hogy a szárítási művelet alatt nem
feküdt sokáig levegőn, ható anyagaiból nem
sokat vesztett és semmi más anyag hozzá
nem kevertetett a mi e trágya súlyegységének
értékét csökkenthetné.

A czég a szárított és zuzott trágya elő-
állítását következőleg eszközli. A kiérett trágyát
tözegekbe verik és kiszáritják a nap melegén.
A szikkadt tözeget kazalba rakják és zuzását
gőzerőre hajtott gépekkel végzik. A kérdés
már most az, hogy értékének megfelelő árban
jön-e az ily módon szárított trágya forgalomba.
Erre nézve véleményt kértünk Cserhádi tanár
urtól, kinek véleménye szerint a trágya értéke-
nek meg nem felelő árban hozatik forgalomba.
A tanár ur véleménye szerint 1 q. szárított
trágya előállításához 5 q. nyers trágya szük-
séges. Ha a nyers trágya q.-ját 20 krba
számítjuk, akkor a szárított trágya a fuvarkölt-
ség bele zimitásával, legfeljebb 1 frt 10 kr-
t volna áruba bocsajtható.

A czégtől beszerzett adatok szerint a
czég az egészen friss trágyát waggononkint loco
Arad 8 frt, a teljesen kiérett trágyát 18 frt és
a zuzott és szárított trágyát waggononkint zsák
nélkül 160 frt-ért bocsajta áruba. A trágya ára
tehát tulmagas s ez az oka, hogy a czégtől

időjárás szeszélyeire, hanem maga akarja
megesínálni a kedve szerint való jó időt,
mikor emiatt befolyásának s törekvéseinek
egész sulyát latba veti, táborba oszlik, akezióba
lép, fordulatokat erőszakol ki, mikor egy ilyen
sereg embert elkap a nyereszkesedés láza s a
mesterséges beavatkozás szertelenségeivel küzd
a kedvező esélyek mellett; akkor már szerep-
lése reám nézve nem közömbös, akkor már
az én mindennapi kenyérem drágasága nem a
természetesen s lassan alakuló okok képződésé-
nek logikai eredménye, hanem véletlen követ-
kezménye azoknak az erőknak, amelyeket a
játékszenvedély mozgásba hozott és érvénye-
síteni képes volt.

Ez már a játékszenvedélynek forradalmi
állapota, amely engemet akaratlanul magával
sodor és érdekeimet fordulataihoz köti. A börze
intézménye ekkor már nem az emberi szük-
ségletek összeütközésének hőfokát jelzi, hanem
fokmérője a játékláznak. Amit mutat, az csak
pillanatnyi felülkerekedés tünete. Amiről bizto-
sit, annak csak napi értéke van. Holnap lehet
leomlik az aranyhíd, amelyet a pénzéhes tö-
meg a levegőbe épített, szétoszlik egy csomó
képtelen feltevés, mint a ködpára, hideg ve-
rejték hűti le a lázas mámort s a hőmérő
10, 20, 50 fokkal kevesebbet fog mutatni.
Sietni kell tehát nekem is a tömeggel. A márt
még ismerem, a holnapi nap előttem már egy
nagy bizonytalanság. Higgadtan következtetnem,
tisztá szemekkel előre látnom lehetetlenség.
Bizalmamat semmi kézzelfogható dologra ala-
pítani nem tudom.

Még a nyomornak sem hiszek, mert egy
pillanat hangulata elég hozzá, hogy dus kész-
letet adjanak és vegyenek, ami nincs meg,
lehet a pénz sincs meg, amiért megvegyék.

nem vásárol a gazdaközönség. A czég kérel-
mének támogatását előadó két esetben véli
teljesítendőnek, és pedig 1., ha a gyár ezen
trágyát a jelenleginél méltányosabb áron fogja
a gazdaközönség rendelkezésére bocsajtani,
s ha 2. a czég beleegyezik abba, hogy a földmi-
velésügyi miniszter szakközegeivel a trágya
minőségét bármikor megvizsgálthassa, illetve
készítését ellenőrizhesse.

Ez utóbbi kívánalomra nézve már kér-
dést tettünk a czégnél, amely készségesen alá-
veti magát annak, hogy a földmiv. miniszter
ellenőriztethesse a trágyakészítést s amennyi-
ben az árak csökkentésére is hajlandó volna,
az esetben szóló véleménye szerint támogathó
lenne a czégnek a miniszterekhez beadott
kérvénye, ellenkező esetben nem.

Löcherer Andor nem talál megnyugtatót
az iránt, hogy a trágya ható erejéből nem
veszt-e sokat a szárítás által s kérdi vajjon
csak a Neumann testv. aradi czégnak adassék-e
meg a szállítási kedvezmény, mert szóló úgy
tudja, hogy Temesvárott és más egyebütt is
van ilyen szárított trágyát előállító gyár, s ha
az egyik czégnak megadatik a kedvezmény,
megadandó az másinak is.

Forster Géza a kérelem támogatásába
csak azzal a föltétellel menne bele, hogyha a
trágya tulajdonképpeni értéke meghatározat-
tának s a belföldi forgalomban csak az esetben
adassék a czégnak szállításra kedvezmény,
hogyha a trágyát mérsékelt árban bocsajta a
gazdaközönség rendelkezésére.

Cserhádi Sándor a szárított trágyát eddig
nem ajánlotta vételre a gazdaközönségnek
azért, mert annak értéke az árral összhang-
ban nem volt. Mivel pedig a trágya értékben
nem növekszik a zuzás és javítás által, az
csak azon áron számítható, mint az istálló-
trágya. Szerinte a szárított trágyát csak az
esetben vásárolhatná a gazdaközönség, ha az
q-nként legfeljebb 1 forintért hozatnék for-
galomba.

A szakosztály előadó javaslata értelmé-
ben csak az esetben ajánlja a czég kérvényé-
nek támogatását, ha a nevezett czég a szárít-
ott trágyát a jelenleginél méltányosabb és

Csak a feltevés van meg, amely holnap —
meglehet — hazugságnak bizonyul, de ma még
elég arra, hogy kézzelfogható valóságot leti-
porjon. Még a jólétnak sem hiszek, mert lehet,
hogy holnap diadalra emelik a szükség felte-
vését s keserves tandíjat fizetek, ha a kínálat
s kereslet törvényeiben bizni merem. Így for-
gatja az emberiség termelőinek érdekeit a
játéklarlanggá alakult börze s az ott felvert
hullámok elbatnak hozzám, a legutolsó, igény-
telen kenyérfogyasztóhoz is.

Gazdák, akik a börze komoly, méltóság-
teljes arczán nem figyeltétek még meg az
esztelen szenvedély torzvonásait, most men-
jetek oda és nézzétek meg azt a vitustánczot,
ami ott folyik.

Aki a mámor gyönyörébe akarja vetni
magát, az álljon közibjük. Ahhoz az elvhez,
mely ott divik, kell a világon a legkevesebb
erkölcsi megalkuvás. Ur, vagy mazur. Én
leszek, vagy te leszel a koldus. Bukásom
sulyát hányan érzik majd, nyereségeimet kik
fizetik meg, mit törődöm én azzal. Így szép
az élet, mikor a tenyér nem kérgesedik a
munkától, a szív tele van izgató aggályokkal
és mámorító reményekkel.

Es ha a remény nem üt be, a Dunához
lépek s férfias hangon azt mondom: ime sors,
itt vagyok, fizetek! A hullám összeüt a fejem
fölött, aztán szépen elsimul a víz tükre s
minden rendben van. Mindössze egy játékos
tünt el a porondról, aki vesztett. Eltűnt nem
hágy hiányt, mert a támadt rést százan siet-
nek betölteni.

A Duna pedig elégtlenül morog s nagy,
hideg gyomra éhesen várja az újabb áldozat-
okat. Tessék a börzére sietni!

Buday Barna.

fixirozott árban adja a gazdaközönségnek s
ha továbbá valódi trágyát zuz és szárít, mellék-
anyagok hozzákeverése nélkül és beleegyezik
abba, hogy a földmiv. miniszter szakközegeivel
a trágya készítését ellenőriztesse.

Czirokszakálvásár Budapesten.

Cserhádi Sándor elnök: Ujabbban annyiban
jár a cziroktermelésre jobb idő, hogy a
czirok jobban értékesíthető. A cziroktermelés-
nek az a hátránya, hogy a gazda és fogyasztó
nem mindig talál egymásra s csak egyes vevők
tudják, hogy kik termelnek czirot s ezek mo-
nopolizálják az adásvételt, lenyomva az árakat.

Indítványba hozza, hogy az egyesület a
f. év őszén czirokszakál bemutatást és vásárt
rendezzen s hívja meg ennek megtekintésére
az érdekelt gyárosokat. Ezzel nagyban hozzá-
járulna az egyesület ezen jól jövedelmező
gazdasági ágának felvirágoztatásához.

Forster Géza pártoló felszólalása után a
szakosztály a javaslatot elfogadja.

Földmívelésügyi miniszter leirata a rovar- károk korlátozása tárgyában.

Jeszenszky Pál előadó: A mult évi nagy
rovarkárok okából a növénytermelési szakosztály
foglalkozott azzal a kérdéssel, mily módon
lehetne e kalamitás ellen hathatósan véde-
kezni s erre vonatkozó javaslatait fölterjesz-
tette a földmívelésügyi miniszterhez. A minisz-
ter most válaszol a fölterjesztésre s értesíti
az egyesületet, hogy a javaslatokat magáévé
teszi s azok fogantatására utasította a ro-
vartani állomást, hogy népszerű nyelven irt
füzetekben ismertesse a rovarkárok meggál-
lásának módjait a kisgazdaközönséggel s tudatja,
hogy a vándortanítói intézménynél is figyelembe
fogja venni az egyesület javaslatait.

A miniszter leiratát a szakosztály öröm-
mel veszi tudomásul.

A földmívelésügyi miniszter leirata az ame- rikai löhere és luczernamag behozatala tárgyában.

Jeszenszky Pál előadó: Az amerikai szár-
mazású luczerna és löhere forgalombahozata-
lának miként való meggálása foglalkoztatja
egyesületünket már több év óta s e tárgyban
több ízben tettünk már fölterjesztést a föld-
mívelésügyi kormányhoz, kifejtvén kívánal-
mainkat, melyek teljesítése az amerikai luczerna
és löhere behozatalának gátat vetne. Kértük
különösen azt, hogy az amerikai löhere és
luczerna csak a vetőmagvizsgáló állomások
kedvező bizonylata alapján jöhessen át a vám-
határon, hogy az 1895. évi XLVI. t.-cz. végre-
hajtásával megbízott közegeknek ne csak
joguk legyen, de szigorú kötelességükké is
tétessék a magkereskedők üzleteit rövid idő-
közökben, legalább két havonként egyszer
megvizsgálni, kértük, hogy a detail-kereskedők
által plombozni kívánt magvaktól a magviz-
sgáló állomások egyszerűen megtagadjassák a
plombozást, végül, hogy a növénytermelési
kísérleti állomáson a növényazonosság meg-
határozásáért megállapított díj a here és luczer-
nánál leszállítassék, illetve teljesen elenged-
tessék.

Legutóbbi felterjesztésünkre a miniszter
arról értesíti egyesületünket, hogy miután az
amerikai származású luczerna és löherefélék
az amerikai arankamag nagysága miatt nem
arankamentesíthetők, utasította az összes mag-
vizsgáló-állomásokat, hogy amerikai származá-
sunak fölismert herefélé magvakat állami ölom-
zárásra egyáltalában el ne fogadjanak.

A miniszternek ezen intézkedését, a here-
magvak forgalombahozatalának meggálása te-
kintetében ki nem elégtőnek kell jeleznem
annyival inkább, mert hiszen a magvizsgáló-
állomások minden utasítás nélkül nem plom-
bozzák az amerikai származású heremagvakat
már kezdettől fogva, amint hogy nem is plom-
bozhatják, mert lelkiismeretes szakember nem
is meri kimondani az amerikai magvak aranka-

mentességét, annyival inkább nem, mert a nálunk használt arankamentesítő rosta segítségével az aranka alig választható ki a heremag közül, mert az majdnem olyan nagy, mint hazai heremagvaink.

Ebből világosan kitűnik az, hogy az amerikaiakkal kötött kereskedelmi szerződés ama pontjának, hogy az onnan behozott heremagvak épp oly elbánásban részesítendők, mint a belföldi árúk, még nem felelhetünk, mert az amerikai lóhere- és luczernamagvak forgalombahozatala beleütközik az 1894. évi XII-ik t.-cz. 51. paragrafusába, amely azt mondja, hogy luczerna- és lóheremagvakat, ha azok nem arankamentesek, forgalomba hozni tilos.

Ilyenformán nem tarthatjuk be az Amerikával kötött kereskedelmi szerződésünk azon pontját, hogy az onnan származó magvak ugyanazon elbánásban részesüljenek, mint az idehaza termelt magvak, — s az 1895. évi 7. t.-cz. 51. §-a azt mondja, hogy csak olyan luczernamag plombozható, mely arankamentes. Egy dilemma előtt állunk tehát, mert vagy megtartjuk saját törvényeinket s nem engedjük be a nem olomzárólt amerikai magvakat s ekkor a kereskedelmi szerződést szegjük meg, vagy megfordítva: ha beengedjük a magvakat, ezzel ellentétbe jövünk a fennálló törvénnyel.

Mivel szólok a maga részéről a miniszter intézkedését elégedőnek nem tartja, indítványozza, hogy a miniszter újabb felirattal kéréssek az egyesület előbbi felterjesztéseiben foglalt javaslatok figyelembevételére.

Báró *Malcoms* Jeromos: Nem bírja a miniszter intézkedéseiből azt levonni, amit előadó, hogy t. i. mi nem tarthatjuk be a kereskedelmi szerződéseket, vagy hogy ellentétbe jöhetnénk fennálló törvényeinkkel. Minden oly magot, amely nem arankamentes, forgalomba hozni nem szabad.

Az amerikai magvat arankamentességre nézve nem lehet úgy megvizsgálni, mint a magyar magvat, ezért lett kizárva az amerikai mag a plombozásból.

Ez azonban nem zárja ki azt, hogy arankamentes amerikai mag ne jöhessen forgalomba, csak hogy más vizsgálati eljárás szükséges a mentesség konstatálására.

Előadó másik aggályára nézve szólok megjegyzni, hogy a miniszter a tavaszi vetési időt megelőzőleg intézkedett az amerikai lóhere és luczernamagvak forgalomba hozatalának megállítására érdekében erélyes rendeletet hozott ki a törvényhatóságokhoz az 1895. évi XLVI. t.-cz. ide vonatkozó határozmányainak végrehajtását illetően, szólok azt hiszi, hogy a miniszter ez intézkedéseiből a szakosztály azt a meggyőződését merítheti, hogy a földművelésügyi miniszter megtesz mindent, amit a mezőgazdaság érdeke megkíván.

Dr. *Dégen* Árpád és *Cserhádi* elnök felszólalása után a szakosztály a miniszter leiratát tudomásul veszi.

Az országos sörárpavásárok ügye.

Jeszenszky Pál előadja, hogy a szövetségi nagygyűlés egy a folyó évben Miskolcra és Pozsonyban rendezendő országos sörárpavásár tartását határozta el. A vásárok üzletszabályzata még a múlt évben elkészítettett s annak a pozsonyi és miskolci érdekeltséggel együttesen való megvitatására s esetleg módosítására egy bizottság volna kiküldendő.

A szövetségi nagygyűlés azt is elhatározta, hogy Bécsben a gabonatözsde helyiségében, vagy azoknak közelében a folyó évben sörárpabemutató rendeztessék. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének igazgatósága azonban nem hajlandó a sörárpabemutató rendezésébe belemenni.

Többek hozzászólása után a szakosztály azon javaslattal járul a választmány elé, hogy amennyiben az idei árpatermés jól sikerül, sulyt helyez arra, hogy Bécsben sörárpabemutató rendeztessék. A miskolci és pozsonyi

sörárpavásárok üzletszabályzatának megvitatására a szakosztály egy bizottságot küld ki, melynek tagjai: *Renner* Gusztáv, *Reisz* Henrik és *Jeszenszky* Pál.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

Javaslat az agrikul-tarifák tárgyában.

Irta: *Forster* Géza.

Mióta a mezőgazdaság annyira válságos helyzetbe jutott, az illetékes tényezők világszerte módokat keresnek a veszély elhárítására. A tett intézkedések minden irányban kiterjednek és a mezőgazdálkodásra sulyt helyező államok már sok hasznos intézkedést meg is valósítottak.

Két évvel ezelőtt Angliában az u. n. *agrikul-tarifákat* léptették életbe, amelyeket a múlt évben az osztrák vasutak már szintén utánoztak. Az ezen tarifák hatásáról szóló tudósítások úgy hangzanak, hogy a múlt évben az agrikul-tarifák alapján Angliában 60,000, míg az ausztriai vasutakon 12,000 csomag szállítottak.

Az agrikul-tarifák az élelmiszereknek és vetőmagvaknak kicsinyben való szállításánál alkalmaztatnak és céljuk ezen tarifáknak az, hogy a fogyasztót a termelővel lehetőleg rövid uton összeköttetésbe hozza és a megbízható vetőmagnak beszerzését elősegítse.

Ezéből az angol vasutak nemcsak arra terjeszkednek ki, hogy a földadott csomagokat olcsón szállítják, hanem jól felfogott üzleti szempontjukból igyekeznek a fogyasztót a termelővel direkt összeköttetésbe is hozni, jól tudván azt, hogy ezen direkt összeköttetésből származó szállítás az illető vasutak forgalmát erősen emeli.

A fogyasztóknak gyakran nehéz az élelmezéshez szükséges mezőgazdasági terményeket beszerezni, mert nincs érintkezési pontjuk, ahol a gazdákkal találkozhatnak, és így kénytelenek vagy azon élelmezési szer élvezéséről lemondani, vagy kénytelenek sokszor a megbízhatlan közvetítő kereskedelmet igénybevenni, mely alkalommal azonban már a közvetítő kereskedelemnek közvetítő díját is kell fedezniök, ami által az élelmiszer sokkal magasabb áron jut a fogyasztóhoz és sokszor nincs arányban az ár az élelmiszer tápértékével.

Másrészt pedig a gazdák részére a jobb értékesítést biztosítja s nemcsak a városok élelmezését olcsóbbá teszi, de főként hazánkban, ahol a klimatikus és talajviszonyok oly igen eltérők, az általános élelmezés megkönnyítéséhez hozzájárulna. Például felhozhatom, hogy hazánk némely vidéke oly mostoha klímával bír, hogy ott sem gyümölcs, sem főzelékfélék nem termelhetők, ahhoz egyáltalán nem tudnak hozzájutni, míg az ilyen tarifák ezt lehetővé tennék. Különös nagy előny háramlana ebből fűrdőinkre is, melyek többnyire oly helyeken fekszenek, ahol a kiválóbb és jobbféle élelmiszerek nem kaphatók s e miatt azok élelmezése ma valóban oly gyarló, azért nem megy azokba a finnyásabb közönség, mert az élelmezés igen primitív.

Az angol praktikus észjárás hamar megtalálta a kulcsot, miként lehet a fentemlített hátrányokat kiküszöbölni.

Mint már említém, a vasuti közegek maguk végzik a közvetítést a fogyasztó és termelő között és a kiindulási alap nagyon helyes, mert az állomási külső vasuti tisztviselők a környékükön lévő gazdákat jól ismerik, tudják azt, minek a termelésével foglalkoznak: és így a külső állomási hivatalnokok tájékozva vannak arról, hogy az állomás vidékéhez tartozó gazdaságokban mily élelmiszerek kaphatók. Már most a termelők viszont azon állomásokon, melyeknek területén fogyasztók vannak, a vasutigazgatóság útján nagyon

könnyen megtudhatják azt, hogy mely fogyasztási cikkek, mely állomások körzetében termelteknek.

Tehát a lehető legegyszerűbb egybekapcsolása történik itt a fogyasztónak a termelővel.

Reá kell azonban már itt mutatnunk arra, hogy az ily módon való közvetítésnél a termelő megbízhatósága is fontos tényező. Mert ezen eljárásnál semmiféle felügyelet; semmiféle beavatkozás el nem képzelhető, így tehát a termelőnek megbízhatósága, vagy mondjuk becsületessége az egyedüli garancia arra, hogy a fogyasztó azt kapja meg, a mit megrendelt.

Ha tehát ily reformok behozataláról gondoskodunk Magyarországon is, a ma nagyon rossz lábon álló üzleti megbízhatóságot helyre kell állítanunk. Azonban ez más tétre tartozván, javaslatom célja egyelőre az, hogy a „*Magyar Államvasutak Igazgatóságának*” figyelmé fölhívassék az Angolországban és Ausztriában behozott agrikul-tarifákra és ezen alapon a csomagszállítás kérdése reformáltassék.

Ellenvetésül föllehet hozni azt, hogy a csomagszállítás a postakincstár által eléggé kedvezőleg eszközöltetik. Ez nagyban és általában úgy is van, csak hogy a mezőgazdasági termények, különösen az élelmi szerek még ezen postaszállítási díjat sem igen bírják meg; másrészt pedig a kezelésnek egyszerűsítése nagyon is kívánatos.

Jól tudjuk azt, hogy a postaszállítást szintén a vasutak eszközözik; így tehát a posta kincstár, mint egy közvetítő szerepel a termelő és a szállító vasut között; vagyis egy forummal több van, — mint szorosán véve szükséges volna.

Eltekintve attól, hogy a postaszállítási díj sohasem lehet oly alacsony, mint a vasut szállítási díja; másrésztől azonban még az is hátrányára van a mezőgazdasági élelmi cikkeknek, — amelyeknek a lehető gyors továbbítása kívánatos, — hogy a postai szállítás mellett sokkal hosszabb időt igényel, azoknak a rendeltetési helyre való érkezése, mintha tisztán vasuti gyorsárúként lennének azok szállítva. A termelőnek először a postahivatalba kell szállítani záros határidő alatt, a postahivatal továbbítja azután a vasutra a csomagokat. Először időbeli veszteség áll elő; másodsor a csomag többszöri fel- és lerakása eszközöltetik; ami a pl. kényesebb gyümölcsféléknél nagyon hátrányos; végül a friss hús-féléknél, azoknak, a meleg postahivatalokban való raktározása az árut sokszor tönkre is teszi.

Ezen szempontok is amellet szólnak tehát, hogy a vasuti szállítás vételessék inkább igénybe a postai szállítás helyett.

Az agrikul-tarifák alapját képezhetnék a most érvényben levő és az élelmiszerekre alkalmazni szokott mérsékelt gyorsáru tarifák oly módon, hogy egy átlagos közép távolságot vennék számítás alapjául és ezen távolságra csak egy díjtétel volna megállapítva. Ha a mi viszonyaink között a belföldi forgalomban 300 kilométer átlagos távolságot vennék fel, akkor azt hiszem, hogy megközelítettük az igazságot és ezen átlagos távolsági számítás mellett a „*Magyar Államvasutak*” kárt egyáltalában nem szenvednének. 300 kilométer távolságra a mérsékelt gyorsáru-tarifa szerint 5 kilogramm suly után 17.75 fillér szállítási díj volna fizetendő.

Ez megfelel $8\frac{3}{4}$ krnak. Ezen összeget kikerekítve 20 fillérre, azaz 10 kr. volna az 5 kgm-es csomagok után Magyarország egész területére az agrikul-tarifa alapja; az áruosztályozástól természetesen teljesen eltekintve és ezen díjba minden mellékletet betudva, illetve a mellékleteteket figyelembe nem véve.

Ily módon az élelmi cikkekre lehetőleg csekély szállítási díj esnék; mert itt tekintetbe kell vennünk azt, hogy az agrikul-tarifa különösen könnyen romló cikkekre volna nagy

előnyvel, amelyek nagy tömegekben ritkán, vagy alig szoktak szállíthatni. 2 krajczár kilogrammonkénti viteldij oly összeg, mely a legkisebb értékű mezőgazdasági terményt sem nyomná agyon; még ha a tejet vesszük is, melynek értéke 6—14 kr. között váltakozik; a 2 kros tarifa mellett ezen termény is mindenütt megtalálható piaczat és így a gazda ugyszólván részletekben adhatná el terményét s ezáltal a legmagasabb értékesítést érné el, amire a mostani nehéz körülmények között a gazdának égető szüksége van.

A kezelésre vonatkozólag szintén egyszerűsítések léptethetők életbe, ugyanis az ily csomagok szállítására négy részletből álló blanketták volna alkalmazandók 10 krajczár árban; amelyekből az első részlet a küldemény átvevőjének nevét és lakhelyét tartalmazná és a csomagra reá ragasztatnék; a második részlet a vasuti kezelés szolgálatára maradna; a harmadik részlet a feladó kezében maradna, a tényleges feladás biztosításául, míg a negyedik részletet az áru átvevője kapná meg. Mind a négy blanketta-részlet a feladó által volna kitöltendő és a feladó kezéhez visszatérülő kupon csupán a feladási vasutállomás, vagy vonatvezető főkalauz bélyegzőjével volna ellátandó; így tehát a vasuti hivatalnokok több munkával nem terhelhetnének s ezen kifogás sem volna emelhető ezen reform ellen.

Szükségesnek tartom itt még megjegyezni, hogy ezen kedvezményes szállítás az élelmi czikkekre és vetőmagokra volna korlátozandó, nehogy értékes anyagok szállításával ezen kedvezmény kijátszassék és emiatt a vasutnak az erélyes retorzió jogát is meg kellene adni.

Félreértések kikerülése végett azonban megjegyzem, hogy ugyanazon feladó, egyszerre több csomagot is feladhat, ugyanegy címzett részére is, természetesen külön-külön szállító-bárczával. Ezen szállító-bárczák ugyanugy volna árusítandók, mint egyéb kinestári bélyegek, vagy posta-értékjegyek.

A gazdaközönség, ha nem is mindjárt az első évben, de amint ezen szállítási mód elterjedést nyerne, oly óriási előnyök élvezetébe lépne, amelyek mezőgazdaságunk fejlesztésére a legjelentékenyebb hatással volna.

Emellett természetesen nagyobb fogyasztó helységeken vagy városokban a lehetőleg olcsó házhöz szállítás volna eszközöndő; mert például ma Budapesten egy csomag házhöz szállítása 15 kr., ami a teljesített szolgálmánnyal nincs arányban, 5 kilós csomagok házhöz szállítása 5 kros eszközölhető, úgy, mint a postakincstár is eszközözi.

Kiterjeszkedve még a postai szállítás költségeire, a 300 kilométer átlagos távolság mellett a postai szállítás 36 krba kerül; vagyis kilogrammonként $7\frac{1}{4}$ krba; így tehát az agrícola tarifák mellett a csomagszállítás kilogrammonként $5\frac{1}{4}$ krral olcsóbbak; ami oly lényeges különbözet, hogy méltán megérdemli azt, hogy ezzel az illetékes körök komolyan foglalkozzanak; a sanyaru helyzetbe jutott mezőgazdaságon ezáltal segítsenek.

Ez volna egyik reform, hogy a gazda terményeit értékesíthesse, de kívánatos volna, hogy szükségletei beszerzésénél is, ami gyakran fordulván elő, ma reá nézve igen terhes, szintén kedvezményben részesülhessen a vasutak útján, értjük a darabáruszállítást.

Ma a darabárunknál különleges osztálybatorozás és kilométertávolság szerint a fuvarbér állapítatik meg és ehhez a mindenféle külön illeték hozzáadatik, ami a szállítást igen megnehezíti és megdrágítja; s különösen újat állja annak, hogy a fogyasztási szövetkezetek üdvös működést fejthessenek ki.

Ugyanis a mezőgazdaságban felhasználásra kerülő termények legnagyobb részt mint darabárak szállítandók s így mindig a legmagasabb díjtételt alkalmazásával szállítatnak, mert egyes termékekből egy-egy gazdaság szükség-

lete kevés s majdnem minden cikket más és más gyárból vagy kereskedőtől kell beszerezni s így nemcsak a beszerzésnél is a kicsinyben való árt kell fizetnie, ami sokkal magasabb, mint a nagybani ár, de még a szállításnál is a legmagasabb díjtételt kell megfizetnie.

Ezen segíteni hivatottak volna a fogyasztási szövetkezetek, de nem képesek hivatásuknak megfelelni, mert a vasuti díjtételek akadályozzák működésüket. Ugyanis minden áru, ami kezükbe kerül, kétszer megy át vasuti kezelésen, először midőn a szövetkezet nagyban raktára részére megrendeli és másodsor, midőn a szövetkezet tagjai közt szétosztja. Vagyis kitünik ebből, hogy a szövetkezeti működés a vasutak üzemét erősen fokozni hivatott. Amde a darabáru díjtétel akadályozólag lép közbe, sőt gyakran lehetetlenné teszi a szövetkezetek működését.

Különösen szükséges volna a helyi forgalomban a mezőgazdasági szükségletek beszerzésére kedvezőleg ható vasuti díjtételeket megállapítani, mert remélni lehet, hogy a megindult szövetkezeti mozgalom alapján fognak a vidéki gőczpontokon is fogyasztási szövetkezetek alakulni, amelyek hivatottak lesznek egyes gazdasági czikkokkal és pedig jó minőségűekkel a gazdaságokat ellátni. Ilyen vidéki szövetkezetek egy vagy több megyére kiterjedő, hatáskörrel fognak megalakulni.

Szükséges tehát ezekre való tekintettel a maximális távolságot is megállapítani, hogy a gazdák a központon való távolság által a vasuti tarifák alapján ne sujtassanak. Nézetem szerint 2 távolságot kellene megállapítani t. i. 100 és 200 kilométer távolságot; továbbá ily gazdasági czikkeknél, az áru osztályozástól teljesen el kellene tekinteni, mert hiszen jól tudjuk, hogy a darabáru-szállítás az e czélra a tehervonathoz esatolt gyűjtő-kocsikkal történik és akár ki van használva a kocsi hordereje, akár nincs, ezen gyűjtő-kocsi az illető távolságot befutják. Ennélfogva azon kedvezmény, hogy az áruosztályozástól eltekintenek a vasutak, a vasutakra nézve teljesen mindegy. A vasutnál fő az, hogy minél nagyobb legyen a forgalom s közgazdasági céljukat minél jobban betöltsék. A tett számítások alapján úgy vélem, hogy a vasutak nagy áldozatot nem hoznának, ha 100 kg. súlyu, vagy ezen aluli súlyllyal bíró minden egyes küldeményt 100 kilométerig 50 fillér, és 200 kilométerig 100 fillér díjtétel mellett szállítatnának. Ugyanazon módozatok mellett, amelyeket az élelmi szerek szállításánál már felsoroltam, vagyis minél kevesebb munkával láthatná el a szállítást. Ezen darabárak rendszeres mázsalása szintén fölösleges volna és csak a visszaélések meggátlása szempontjából volna szükséges, hogy a vasuti hivatalnokok egyszer-másszor próba-mérlegeléseket eszközöljenek és amennyiben visszaélés volna konstatálható, a vasutnak joga volna retorzióval élni.

Ezen darabáru-szállítási díjtétel körülbelül fele volna a jelenlegi podgyász díjtételének. Azonban itt tekintetbe veendő, hogy a podgyász elveszésénél kilogrammonként 6 forint értékét szavatol a vasut, míg a gazdasági cikkek szállításánál az áru tényleges értéke volna elveszés idején visszatérítendő. Tehát a rizikó sokkal kisebb lévén, méltányos, hogy a szállítási díjtétel is csekélyebb legyen. Elcsökkenthetnének ezen díjtétel alkalmazása mellett a fuvarszekérről le, vagy fuvarszekérré való felrakási és minden egyéb mellék illetékek is. Egyáltalában szükséges volna, a lehető legnagyobb egyszerűsítés a kezelésben, a lehető legkevesebb irás, munka és a sok formáság mellőzése, hogy ily módon a forgalom megkönnyíthessék. Reá kell mutatnom itt még egy fontos közgazdasági célra, mely az agrícola tarifák és a darabárak tarifájának mérséklése által elérhető volna.

Ugyanis igen sok mezőgazdasági termény mely kiviteli cikket képez, nem jöhet forga-

lomba, mert egy kistermelő nem keresheti fel csekély termelvényével a nagy piacot, s vagy kénytelen azon potomáron tudadni, vagy teljesen elvész annak értéke reá nézve.

Ilyen p. o. a vaj, a tojás, a baromfi, sőt részben a gyümölcs is. Ezen termények városok mellett rendszeresen eladhatók, de a fogyasztási központoktól távol eső vidékeken a legtöbbszőr vagy éppen nem, vagy nagyon nyomott áron értékesíthetők, míg ellenben kedvező tarifák és gyors kezelés mellett ezen termények szövetkezeti uton akár vidéki gőczpontokon, akár a fővárosban egybegyűjtetvén, ott megfelelőleg osztályoztatván és csomagoltatván, a világereskedelemben bevonathatnak s így főként a termelő kiszagdák terményeinek értékesítése előmozdittatnék. Hogy csak egyet említsék fel, ezáltal p. o. a magyar tojáskereskedelem gőczpontjává lehetne tenni Bpestet, míg így a legtöbbszőr ránk nézve nem előnyösen Bécs húzza ebből az óriási hasznot, mert Bécs kivitele magyar tojásból millió forintokra rug.

Összehasonlításlal ideiktatom a jelenben érvényben levő podgyász- és darabáru díjtételeit:

Podgyászdíjtétel:

	50 kg.	50—100 kg.	100—kg.
1—55 kilométerig	25	50	100 kr.
56—100	50	100	200 "
101—	100	200	400 "

Teher darabárudíjtétel:

	10	100	150	200
kilométerre				
I. osztályban	85	157	229	301 fillér
II. "	67	119	171	223 "
A "	41	73	105	137 "
Ezen 3 osztály közép-arányosa . . .	64	120	168	220 "
vagyis	32	60	84	110 kr.
A minimális illeték 21 kr. megfelelne következő súlynak	65	35	25	18 kgr.

Egy jövőben használatba veendő szállító-bárcza így nézhetne ki, mint azt a túldalalon levő minta mutatja.

Ezen szállítólevél mind négy szelvényét a feladó tartozik kitölteni és az átvevője csupán III. szelvény aláírását eszközözi.

Miután a fenti javaslatok az idegen vasutakkal tárgyalásokat nem tesznek szükségessé, mert jórészt csak a belföldi forgalom javára szolgálnak és legfeljebb a határszéli forgalom jöhetne némely vonalon az élelmiszerek szállítására vonatkozólag figyelembe, ughiszzsük, hogy a magyar vasutak áthatva a magyar mezőgazdaságnak nyújtandó és annak emelésére ható kedvezmények szükségességétől, nem fognak elzárkozni a fenti javaslatban kifejtett vasuti tarifák mérséklésétől és az eljárások egyszerűsítésétől és ezen czéllal kifolyólag van szerencsém a következő határozati javaslatot benyújtani:

Mondja ki a szakosztály:

1. Feltétlen szükségesnek tartja az agrícola tarifák behozatalát a magyar mezőgazdaság érdekében és ebből kifolyólag:

a) az olcsóbb élelmiszer elérése, az élelmi anyagok nagyobb mérvű termelése, a vetőmagvak könnyebb beszerzhetése és a jobb értékesítés szempontjából az 5 kilogrammos csomagszállítást 20 filléres egységes díjtétel alkalmazásával a belföldi forgalomban;

b) a mezőgazdasági fogyasztási cikkek beszerzésének megkönnyíthetése, továbbá a kicsinyben termelt termények összegyűjtése szempontjából a darabáru díjtétele 50 és 100 fillérben állapíttassék meg a távolság szerint, szintén a belföldi forgalomban;

c) a kezelés mindkét árunemnél a lehető legegyszerűbbé tétessék.

2. Ez irányban nemcsak a kereskedelmi, hanem a földmivvelésügyi miniszterekhez is felterjesztés intézendő.

M. k. államvasutak.	M. k. államvasutak.	Magyar királyi államvasutak.	M. k. államvasutak
I. Szelvény.	II. Szelvény.	III. Szállítólevél	IV. Szelvény.
(A feladó állomás részére.)	(A küldemény feladója részére.)	Élelmi cikkek szállítására.	(Czimzett részére.)
.....szám.szám.	(Vasut részére.)szám.
A feladó neve és lakása			Feladó neve és lakása
A czimzett neve és lakása	czim részére leendő szállítás végett	A czimzett neve és lakása	A küldemény tartalma
	1 darab	A küldemény neve	
A küldemény tartalma	(élelmi cikkek) átvételét alantí hivatal elismeri	A küldemény tartalma	Kiszolgáltató
	 urtól feladott	
		fenti küldemény kifogástalan átvételét elismerem.	
Állomás és kelet bélyegző	Állomás és kelet bélyegző	Kelt évi hó n.	Állomás és kelet bélyegző
			
		Czimzett aláírása.	

3. Budapest székesfőváros közönsége is ezen ügy pártolására felkérendő, mert ez egyrésztől kiváló hatással volna a főváros olesó élelmezésére, másrésztől pedig a főváros szerepe emelkednék a nyers termények értékesítésénél, mert a termények mint gőzponthba ide futnának be és tetemes mértékben emelnék a főváros kereskedelmét.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kalmán.

Luczernakaszálás és betakarítás.

☞ Nagyon is időszerűnek találok, hogy t. gazdatársaimmal a luczerna kaszálásáról, betakarításáról; illetve annak helyes és nem helyes szénakészítéséről, némi eszmecserét váltsak. Általában el van terjedve azon szokás, hogy a luczernát — de meg más takarmányféléseket is — teljes virágjában kaszálják le, és renden száradni hagyják; míg csak a felső rétege fonnyadtas szárazzá nem lesz; s azután megfordítják a másik felire, gyorsabb száradás szempontjából. Mikor már renden jó fonnyadtas száraz, vagy teljesen meg van száradva, ugynevezett esévékbe vagy villahegyekbe rakják, s innét a napnak bármely szakában — különösen sürgős dolgok idejében — behordják a szerűs kertbe, s ottan nagy rudasokba, vagy szekeres boglyákba rakják, további száradás szempontjából, míg végre kazalba rakják. Tudjuk, hogy a luczerna egyike a legjobb s legháladosabb takarmányféléseknek, ha azzal helyesen és okszzerűen bánunk el. Ugyanis nem helyeslem, hogy a luczernát, vagy bármely takarmányféléseket, teljes virágjában vágjuk le csak azért, mert így több takarmányt nyerünk, és jobban kihasználhatjuk luczernásainkat.

Nem tartom jónak azért, mert tudjuk, hogy a luczerna első kaszálásakor leggyomossabb. Tehát, ha meg várjuk az első kaszálást, hogy teljes virágjában legyen, ugy a gyomok fejlődésükben nagyon is előre haladnak; s így annál jobban el rontjuk vele, tápanyagban értéktelenítjük takarmányunkat. Én leghelyesebbnek tartom, ha az első kaszálás luczernát, mikor már bimbóba van, vágjuk le. Így tápanyagban is gazdagabb luczernát nyerünk, de meg a gyomok is fejlődésüknek közepette ke-

rülnek a takarmányok közé, a melyet kevésbé rontanak meg, mintha későbbben vágjuk le.

A következő kaszálásokat is legjobb bimbóban, vagy virágzásának kezdetén megtenni, mert tudjuk — különösen a buja luczernánál, hogyha megvárjuk a teljes virágzást, a levegő és a világosság hiányában az alsó része a növényeknek elsárgul, elrohad; a levelek nagyobb része a földön hever, a szára elrostosodik, megfásodik; egy szóval a korábban vágotthoz képest sokkal kevesebbet ér.

Az állatok pedig a kiadott porzióból sokkal több iziket csinálnak, mint amennyit elfogyasztanak. Az első kaszálásnál különösen, de meg a következő kaszálásoknál is, nagy gondot fordítsunk arra, hogy lehetőleg töben vágjuk le luczernánkat; ezzel mintegy elősegítjük a bokrosodást, de meg a mi fő, az előbbeni rossz kaszálás által hagyott magas tarló nem fog belekerülni a következő kaszálás luczernánkba, amely csak elrontaná takarmányunkat.

A luczernarendek forgatását igen károsnak tartom, miután annak gyenge levelei száraz állapotban, legkisebb érintésre is könnyen letörnek, pedig az a legértékesebb része takarmányunknak. Leghelyesebb minden kaszás után 15—20 kros napszámos gyereket vagy leányt állítani villával, akik a rendet takarosan széjtelterítik. Ennek az az előnye, hogy a már reggel kaszált takarmányt, ha jó napos idő van, minden forgatás nélkül délután 4—5 órakor már bátran lehet gyűjteni, villahegyekbe rakni, sőt esetleg be is lehet rakni egy szekeres boglyába. Ha takarmányunk esetleg a boglyában bemelegednék, legegyszerűbb kétfelé rakni, megforgatni; de amíg teljesen ki nem hült, nem tanácsos bekazalozni. Sok gazda esőtől való félelmében, még ha nem tökéletes száraz is a rendje, raktja mindjárt villahegyekbe luczernáját. Pedig szerintem inkább ázzon meg a takarmány renden, mint villahegyekben. Igaz hogy ha renden ázik, sok tápanyag kilugozódik belőle, elveszti a színét, ízét, de legalább nem lesz ártalmas állataink szervezetére.

Míg ellenben, ha villahegyekben ázik meg és nem bányathatom széjjel mindjárt; mert az eső két-három napig folytonosan esik, így nemcsak hogy kilugozódik, hanem csupa penész lesz, sőt meg is rohad. A széjjel és ujlagos összerakás költségbe kerül, de meg annyira összetörjük, hogy nem marad

rajta egy csep levél sem, csak a csupasz szára, aminek az értéke vajmi csekély. Ha módunkba áll, kaszáltassunk géppel ez nemcsak gazdaságosabb, de nem is veri össze a takarmányt oly erős rendre, hanem mintegy elterelve marad a gép mögött vissza. Ez könnyen megszárad, s reggel harmat után, — vagy estefelé mikor már kezd a harmattól puhulni, akár gyűjtő géppel is bátran össze gyűjtethetjük.

Pta-Kürt

Oláh Sándor.

Miután az igen tisztelt cikkiró úr is azt mondja cikikének bevezetésében, hogy a takarmányok letakarítása és eltartására vonatkozólag, eszmecserébe óhajtáná gazda társait vonni, magam is arra kérem lapunk tisztelt olvasóit, hogy a tárgy rendkívüli fontos voltára való tekintettel, a felvetett kérdéshez akár pro, akár kontra, minél többen hozzászólani sziveskedjenek. Most részemről csak annyit jegyzek meg, hogy az előző cikikben foglaltakkal mindenben nem értek egyet, de fentartom magamnak, hogy az eszmecserre befejeztével nézeteimet kifejtssem.

Kerpely K.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Mezey Gyula.

A rézszappan, mint permetezőanyag.

A „Köztelek” mult évi július 21-diki számában, Mezey Gyula tollából tudósítás jelent meg egy új permetezőanyagról, melyet Franciaországban egy szakértő kísérletező, Gaston Lavergne ajánlatára a szőlő peronoszpóra betegsége ellen kitűnő sikerrel alkalmaztak. Az új permetezőanyag a szappanos rézgáliczoldat, illetőleg — mert a rézgálicz és szappanoldat rézszappanapadékat eredményez — az ismertett permetezőanyag röviden és helyesen megnevezve: a „rézszappan” volt.

A tudósításban el van mondva, hogy Lavergnének az egyszerű szappanos rézgáliczoldattal tett kísérletei „meglehetően kitűnő eredményt szolgáltatottak, dacára annak, hogy a kísérletek oly területen folytak, amely ugy a black-rot, mint a peronoszpóra kártételeinek nagyon ki van téve; az oldat a levelekre és a hajtásokra igen jól tapadt s azokat nagyszerűen megvédte.”

„A szappanos rézgáliczoldat a következő alkotórészekből áll:

1/2 kg. rézgálicz,
1 kg. fekete, vagy zöldszappan,
1 hektoliter víz.”

Elmondja továbbá, hogy: „A szappanos rézgáliczoldatnak kitűnő hatásán kívül nagy előnye, hogy sokkalta olesőbb, mint a bordói, vagy burgundi lé, melyek, ha a szokott 2, vagy 3%-os koncentrációban alkalmaztatnak, 4-szer, illetve 6-szor annyi rézgáliczot igényelnek, mint a Lavergne által ajánlott oldat.”

Minthogy a rézszappant én már ugy 1896-ban mint 1897-ben, tehát Lavargne előtt ajánlottam permetezőanyagul és azt 1896. óta sokan (köztük Petrovics István borászati felügyelő ur) főként gyümölcsfák permetezésére kitűnő sikerrel alkalmazták is: indítatva érzem magam, hogy ehhez a dologhoz hozzászóljak és hogy az ez irányban tett tapasztalataimat közlétegyem.

Először is ezélszerűnek látom azt konstatálni, hogy tényleg fenforog annak a szüksége, hogy a legáltalánosabban elterjedt permetezőanyagok, a bordói és a burgundi keverékek mellett (ha nem is helyett) valami olyan permetezőanyagunk is legyen, amelynek hatása minden körülmények között biztos, mert „ismeretes, hogy az olyan szőlőfajták lombzatát,

melyeknek levelei és hajtásai szőrűsek, igen nehéz az említett keverékekkel bepermetezni; ismeretes továbbá, hogy a bordói és a burgundi keverékeket megfelelőbb eredmény elérése céljából sokan 3, sőt 4%-os arányban is próbálták alkalmazni, de persze csak olyan eredménynyel, mint aminőt a 2%-os keverékek nyújtanak, mert amint a földmívelésügyi minisztérium tavalyi permetezési utasításában is konstatálva van, 2%-osnál magasabb százaléku keverékek alkalmazása: „anyagpocsékolás”. Vagyis más szavakkal, ha a 2%-os bordói vagy burgundi keverék valamely szőlőfajtánál nem használ, akkor bizony a 3%-os se fog használni.

Ezzel szemben nagyon különösnek látszik, hogy a rézszappanhabarék már $\frac{1}{2}$ % rézgálicztartalom mellett is, és pedig még a legsúlyosabb viszonyok között is megvédi a szőlőt. Ennek a magyarázata az, hogy a peronospora tulajdonképpen ellenszereiből, a rézből, rézszappan alakjában kissé több és könnyebben oldódik a vízben, mint olyan alakban, amilyenben a réz a bordói vagy a burgundi keverékben lecsapódik; de főként az a magyarázata ennek a meglepő jelenségnek, hogy a rézszappan azt a csekély, de ezélunkra bőven elégséges oldhatóságát, amivel eredetileg bír, állandóan megtartja, holott a bordói és burgundi keverék rézcsapadéka a már eredetileg is csekélyebb oldhatóságából a levegőn való állásban mindinkább veszít. Már pedig nem az a rézvegyület a hatásosabb a peronospora ellen, amelyikből több van a levélre rászáradván, hanem az, amelyikből a levélen maradó eső, vagy harmatessepp ugyanazon idő alatt többet föloldani képes.

De a rézszappannak permetező anyagul való használata minden kiváló sajátosságai dacára se terjedne el, ha azt csupán a Lavergne által ajánlott módon lehetne előállítani. Ennek a módszernek ugyanis, amint azt maga Lavergne is konstatálta, az a hibája van, hogy sokszor előfordul, hogy mikor a szappanoldatot a rézgáliczoldattal összekeverjük, finoman elosztott csapadék helyett, összecsomósodó, ragadós tömeg képződik, mely a permetező gépek szűrőjét haszonnevetelenné teszi. Lavergne azt, hogy némelyeknek jól, másoknak pedig ily rosszul sikerül a rézszappan előállítása, annak tulajdonítja, hogy az alkalmazott víz mérszartartalma és a használt szappanok összetétele, különböző. Minthogy azonban ez a divergálás ugyanazon minőségű szappan és víz alkalmazása mellett is előfordul, az ok másutt, kell hogy legyen: Az ok abban áll, hogy ha a szappanoldatot kelletlenül kissé bővebben találjuk a rézgáliczoldathoz tölteni, úgy hogy azt hirtelen jól elkeverni nem bírjuk, akkor a szappan egy része csak tökéletlenül alakul át rézszappanná, mely esetben az összecsomósodó, ragadós tömeget képez. De gyakorlati szempontból már magában az is nagy hátrány, hogy a szappan feloldásához a vizet fel kell melegíteni.

Valódi szükségét pótol tehát az az eljárás, amelylyel a rézszappant hideg uton és az összecsomósodás biztos kikerülésével állíthatjuk elő.

A rézszappannak hideg uton való előállításához — 100 liter vízhez — a következő anyagok szükségesek:

2 csomag kecskeméti por (a 600 gramm).
 $\frac{1}{2}$ kg. méz.
 $\frac{1}{2}$ „ gyantaliszt (vagy e helyett $\frac{1}{2}$ kg. olaj, pl. rezeceolaj).

Hogy ezekből az anyagokból hogyan áll elő a rézszappan, azt könnyen megérthetjük, ha arra a köztudomású dologra gondolunk, hogy ha a kecskeméti por oldatához mindaddig keverünk hígra oltott meszet (egy csomaghoz körülbelül $\frac{1}{2}$ kg. meszet), míg az oldaton az ammoniák szaga érezhetővé nem válik, akkor a kecskeméti por oldata azurinoldattá alakul át, a méz pedig gipsz alakjában lecsapódik. Az így nyert oldat tehát

azurint és ammoniákat tartalmaz. Már most, ha ehhez gyantát, vagy olajat keverünk, rézszappan áll elő, mert az ammoniák vizes oldata a gyantákat, olajokat, zsirokat hideg állapotban is könnyű szerral oldja, velők ammoniumszappant képezvén; az azurin pedig az ammoniumszappant rézszappanná változtatja.

A szükséges anyagokat olyan sorrendben oldjuk föl, amint fentebb le vannak írva, vagyis először feloldjuk vízben a kecskeméti port (ez rögtön oldódik), aztán hozzákeverjük a meszet és végül a gyantalisztet, vagy az olajat, ami néhány percznyi kevergetés után szintén tökéletesen feloldódik, hogy aztán rézszappan alakjában nyomban lecsapódjék.

Végül nem hallgatom el azt sem, hogy ha a rézszappant a kecskeméti por és gyantaliszt segítségével állítjuk elő, akkor a költség 100 literenkint 50—51 krajczár, vagyis 5—6 krral több, mintha azt a Lavergne-féle eljárás szerint készítettük volna. De az 5—6 krnyi többkiadás bőven kiegyenlítődik az által, hogy a kecskeméti por és gyantaliszt alkalmazásánál tüzevaló nem kell; hogy a rézszappan előállítása így sokkal kevesebb időbe kerül, de főként az által, hogy ily módon mindig biztosan sikerül a dolog, amennyiben így összecsomósodó, ragadós tömeg soha sem képződik. A rézszappant ily módon rendkívül finom elcszálásban nyerjük, ennél fogva vele a szőlőt és gyümölcsfákat biztos sikerrel, de könnyen permetezhetjük meg.

Mayerfi Zoltán.

Gazdasági válság s a társadalom feladata.

Bartal Béla, a tolnamegyei gazdasági egyesület elnöke az egyesület közgyűlése alkalmával az alább között elnöki megnyitó beszédet tartotta. E minden ízében figyelemreméltó beszéd a gazdasági válság okainak kutatásával foglalkozik, de éles látású fejtegetéseinek kívül különös jelentőséget kölcsönöz annak az a tulajdonsága, hogy rámutat a kibontakozás céljából megoldandó társadalmi feladatokra s rámutat arra a tere, amelyen a társadalmi tevékenységre hivatott erők pártkülönbség nélkül egyesülhetnek a köz javára. Ennek kapcsán a gazdasági egyesületek feladata is azon magasabb hivatás szempontjából jelölődik ki, amelyet azoknak mint a társadalmi tevékenység gócpontjainak s a gazdátársadalom természetes érdekképviseleti szervezeteinek szükségképpen át kell vennük az előttünk álló nagy nemzeti munkából. Éppen ez oknál fogva, habár némileg késve is, nem véltük feleslegesnek a Bartal beszédét e helyen közölni.

Hangsúlyoznom kell mindennek előtt, hogy — az aktív politikai kérdésekkel pártszempontból nem foglalkozva — közelítünk minden eseményét eddig is csak abszolút gazda szempontból szoktam megítélni, kizárva minden szimpátiát és antipátiát. Aki a gazda barátja: az az én barátom; aki a gazda ellensége: az az én ellenségem.

Nagy bajunk az nekünk gazdáknak, hogy ez az abszolút gazdaszempont olyan nehezen tud érvényesülni; hogy innen is, onnan is megroton bennünket a pártérdek, párttaktika sok olyan dologban is, ahol egynek kellene lennünk mindannyiunknak. Azért merjük gazdáknak lenni; mint gazdák érezni, beszélni mindama nagy kérdésekben, melyektől boldogulásunk függ.

Gazda java: ország java. Én nem tudok, nem képzelhetek esetet, hogy az, ami a gazdának használna, az országnak árthatna; és nem is vált soha az ország kárára, ha nálunk — kik úgy is marakodó náció voltunk és maradunk is — a pártoskodást, vádaskodást, több szenvedélylyel, mint szakértelemmel való és ennek folytán meddő vitatkozásokat, amint például az ébredés nagy korszakában történt,

vissza szorította az ország és a gazdák nagy kérdéseinek egységes felfogása.

A mi mostani helyzetünket a gazdasági krízis dominálja; ezt érezzük mind, ez ellen küzdünk, ez a gondunk.

A krízis meg van — de, mint világkrízis, forduló pontján áll. Ez az én meggyőződés és — megvallom, — ha az utolsó év közgazdasági tünetei nem érlelték volna bennem azt a meggyőződést, hogy a krízisnek, mint világkrízisnek, tetőfokát már elértük; ha nem volna igaz hitem az, hogy a kibontakozás a válságból lehetséges és — ha csak nagy erőfeszítések és nagy kitartás árán is — nálunk is bekövetkezik: még gazdátársaim megtisztelő bizalma sem bírhatott volna arra, hogy egy gazdasági testület elnökségére vállalkozzam.

Első dolga mindenkinek, ki a kibontakozást keresi, hogy tiszta képet alkosson magának a válság színtomáiról, intenzitásáról és okairól. Persze ehhez első kellék az elfogulatlan, higgadt álláspont, azután meg nem rekriminációk, hanem munka minden irányában.

Nézzük először a válság színtomáit. Ezek:

a) a nagybirtokoknál az eladósodás és eladások!

b) a középosztálynál az azelőtti vagyonosodás — aquirálás — megszünte, legjobban esetben stagnáció, de többnyire visszafelé fordulás; a birtok eladáson keresztül egész az inzulvenziáig, mindazon szomorú jelenségekkel melyek nagy közgazdasági változásoknál mindenütt mutatkoznak, ha az érdeklent néposztályok a kellő előkészítés, az új viszonyok kellő megismerése, felfogásaik, feladataik, igények változása szükségességének tudata és kellő társadalmi vezetés nélkül lettek kitéve a változásoknak,

c) gazdapolgárságunknál látjuk a kívándorlás szomorú színtomáját és — a mi talán még szomorubb — a szociális pártához való csatlakozást, ezt a szellemi kívándorlást a nemzet testéből, mely újabb időben annyira tért foglalt és az agrárválságnak — a középosztály disszulvenziója mellett — a legszomorubb jelensége.

Ebben a tekintetben különösen kívánatosnak tartanám, ha tiszta képet nyernénk a középosztály eladósodásáról és az utolsó 50 évben itt megtörtént birtokváltozásokról.

De nézzük most eme, még nemzetünk viszontagságos történetében is páratlanul álló válság okait.

A krízis okainak megvilágításában talán előrébb volnánk, ha azok, akik ezen kérdéssel foglalkoztak, nálunk is, másutt is: az „okokat” keresték volna, nem pedig a „főokot”; mert így több idő és argumentáció ment el a különféle agrárirányok közötti polemikára — a gazdák sok tertius gaudensének öröme — mint arra, hogy a gazdaálláspontot az egész vonalon, minden egyes krízist befolyásoló irányban érvényre hozzák.

Én e tekintetben „főokot” nem keresek; ilyen nagy válságot egy okra visszavezetni egyáltalán nem lehet; hanem tekintem az okok egész sorát. Ezeket három nagy csoportba: tudniillik a társadalmi, a technikai és a közgazdasági csoportba lehet osztályozni.

A társadalmi okok alatt azokat értem, melyek a gazdátársadalomban magában, ennek hibáiban, sajátosságaiban, mulasztásaiban rejlenek; amelyek tehát direkte a gazdák személyeit illetik és csak indirekte hatnak, a gazda és gazdasága közötti szoros kapcsolattól folytán a mezőgazdasági krízisre; és amelyeket épp úgy lehetne fölfogni, mint a középosztály krízisének. Ezen hibák elseje — szerintem — a már Korizmich által aanyiszor emlegetett „számérzék”, azaz a takarékoság hiánya nemcsak magánéletünkben, hanem a közélet és a társadalom minden funkciójában is. Hiányzott, a mikor örökünket az abszulutizmus után saját kezünkre kaptuk, közgazdasági

tekintetben az irány, mely köz- és társadalmi életünkben a takarékoság, az erők óvatos és meggondolt felhasználására ügyelt volna. Innét van, hogy talán drágábban instruáltak az országot, mint kellett volna; hogy könnyebben használtuk el nemcsak a magunk, hanem az ország pénzét, idejét és talán embereit is, mint hogyha hamarabb jöttünk volna annak tudatára, hogy politikai és társadalmi nagy átalakulásainkkal ugyszólván egyidejűleg a világverseny korszakába léptünk.

Hozzájött a gazdaöntudat hiánya. A régi keretek megbomlása után inkább a politikai és uri passziók szerint csoportosult vagy osztott meg a gazdaközönség és inkább ezekre, mintsem a gazdaosztály közgazdasági jövőjének megalkotására fordította anyagi és intellektuális erejét. Nem tudhatta tehát érdekeit úgy érvényesíteni, mint más, társadalmilag is homogénebb és lokálisan is koncentráltabb társadalmi osztályok; hanem — a pártoskodás régi hibájától eltekintve is — már az, hogy a magyar föld birtoklása olyan sok heterogen elemek között oszlik meg, megnehezítette a gazdák összetartásának gyorsabb kifejlődését.

(Vége következik.)

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

214. kérdés. Az idemellékelt széna közül kiszedett növényt kérem megvizsgáltatni, vajjon az mérges-e? Nevezetesen az itteni urad. tinógulyából 3 db mérgezési tünetek között elhullott s miután az a szénakazal, melyből a mellékelt növény való, éppen megkezdett s a tinók abból ettek, gyanunk e növényre irányult.

Hidvég.

B. D.

Feleletek.

Farkas fog a széna között. (Felelet a 214. számú kérdésre.) A beküldött szénában mérgesnek vélt növény a *Bidens tripartita* L., melyet a nép legelőb vidékünkön *koldustű*-nek nevez, a ruhára könnyen ráragadó tüskés termései (magjai) után, de azért, amelyet helyenként más néven is ismer, így: *farkasfog*, *farkas nyílfű*, *ördögfog*, *villamag*. Hazánkban mindenfelé ismeretes e sárga virágú tüskés növény, mely különösen moosaras területeken mutatkozik nagy mennyiségben. Mérgesnek nem mérges, de tüskéi miatt a jószág nem szívesen eszi. A szóbanforgó elhullásoknak valami más oka lesz.

Mezey Gyula.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei.	647
Földmvelési és növénytermelési szakosztály ülése.	647
Javaslat az agricoli-tarifák ügyében. Forster Géza.	648
Gazdasági válság és a társadalom.	653
Tárca: Egy játékos, aki veszt. Buday B.	648
Növénytermelés.	
Luczernakaszálás és betakarítás. Oláh Sándor.	652
Gazdasági növénytan.	
A rézszappan, mint permetezőanyag. Mayerfi Zoltán.	652
Vegyesek.	654
Kereskedelem, tőzsde.	655
Budapesti gabonatőzsde. — Vetőmagvak. — Műtrágyák. — Szeszüzet. — A központi vásárcsarnok árujegyzése a nagyban (en gros) eladott élelmiszerek árairól. — Állatvásárok: Budapesti gazdasági és tenyészmarhavásár. — Budapesti vágómarhavásár. — Budapesti lóvásár. — Kőbányai sertésvásár. — Budapesti szurómarhavásár. — Ingatlanok árveresei (20000 frt becsértéken felül).	656
Szerkesztői üzenetek.	656

A tőzsdeadó-ankét. A részünkről rég sürgetett tőzsdeadó behozatala tekintetében végre megtörtént a második lépés. Ankét foglalkozik a törvényjavaslattal. Az ankét összeállítása azonban igen érdekes képet mutat. Csak azok vesznek azon részt; akik a tőzsdeadó által közvetlenül vagy közvetve érdekeltek. Azok azonban, akik a tőzsdeadó behozatalát sürgették, a gazdák, azoknak nincs keresetük az ankéten. Így van ez helyesen. A pénzügyminiszter óvatosabb, mint a kereskedelmi miniszter, akit a gazdák a tőzsdereformankéten agyontárogattak s bizony a reform visszazívása nem a reputáció megóvásáért történt. A pénzügyminiszter azokat hívja az ankétre, akiknek a tőzsdeadó semmi alakban sem kell. De hogy a dekorumot megóvja s a részletes tárgyalást mégis lehetővé tegye a társasággal is, siet az ankét elején kijelenteni, hogy nem kell a törvényjavaslattól tartani, a kormány azt csak megfelelő időben fogja bejelenteni. Kinek megfelelő időben? A tőzsdeadó ugy-e? Mert annak az idő soha sem lesz megfelelő s így nem csoda, ha az ankét a részletes tárgyalásba is belebocsájtkozott. Nyugodtan tehet, nincs veszélyeztetve semmi, példareá a tőzsdereformankét, ahol pedig komoly színezete volt a dolognak. Ennek azonban nincs, mert olyan benyomást gyakorol reánk az ankét összeállítása, mintha az iskolásfiukkal óhajtaná valaki eldönteni, hogy óhajtsák-e a botbüntetés behozatalát vagy sem.

Diglovlási és díjugratási verseny. A budapesti sportkörök részéről oly nagy érdeklődéssel kísért díjlovlási és díjugratási versenyt az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, karöltve a lótenyésztés emelésére alakult Tattersall részvénytársasággal folyó évi május hó 25-én fogja a Tattersall versenypályáján rendezni. Az érdeklődés e versenyek iránt évről-évre fokozódik, amihez nem csekély mértékben hozzájárulnak a kitűzött értékes tiszteletdíjak, melyeket Ő Felsője a király, az uralkodóház számos tagja és a legmagasabb körök szoktak adományozni. Az idei versenyekre tiszteletdíjakat adományoztak eddig: Frigyes és Ottó főherczegek, Lobkovitz herczeg, a közös hadügyminiszter, a honvédelmi és az osztrák honvédelmi miniszterek, a Magyar lovar-egylet, az Urlovasok szövetkezete stb. A tiszteletdíjakon kívül tekintélyes pénzdíjak tüzetnek ki a földmvelésügyi miniszter és a lótenyésztés emelésére alakult Tattersall részvénytársaság által e célra adományozott 2000—2000 forintból. A nevezési határidő 1898 május hó 16-án déli 2 órakor jár le. Nevezések az Országos Magyar Gazdasági Egyesület (Bpest, Köztelek) titkári hivatalához írásban intézendők s a nevezéssel egyidejűleg minden egyes nevezett ló után 5 korona nevezési díj is beküldendő. A verseny magyar vagy német szövegű tervezetét az OMGE. titkársága kívánatra érdeklődőknek szívesen megküldi.

A buza ára. A börzének meleg hete volt a múlt héten. A spanyol-amerikai konfliktus s ennek kapcsán az amerikai export fennakadása oly kapóra jött az áremelkedésre spekulálóknak, hogy a buza árát tavaszi szállításra 15.40 frtra sikerült felszoktatniok. Alig egy hét lefolyása alatt 5 frittal emelkedtek a buzaárak, ami páratlanul áll. Ezt az emelkedő irányzatot, mint várható is volt, reakció követte. Április 27—29-ig több mint egy forint volt a esökke-

nés. A kombinációk továbbra az Atlanti oceánon folyó események fordulatai szerint igazodnak, tehát beláthatlanok. Amnyi azonban valószínűnek látszik, hogy a buza a legmagasabb árát múlt héten már elérte, amennyiben a haussierek már minden patronjukat kilótták. A börzén most már rejtett készletekről is beszélnek. Mi a mumusban nem hiszünk. Tény az, hogy a világpiacon készlete rendkívül csekély s ez maga is megokolta telte az áremelkedést, de a leghatalmasabb motívum mégis csak az amerikai export megrekedése volt. Főként attól függ tehát a további áralakulás, sikerül-e és mennyi idő alatt az Egyesült-Államoknak tulsúlyát érvényesítenie. Mig ez el nem dől, még folyton hullámzásokra van kilátás. Míg a magas buzaáraknak csak kárát láttuk, mert eladó buza nem volt, ellenben a liszt ára aránytalanul emelkedett, a nagy malmosoknak ugyancsak jó szüretjük volt. A jövőre nézve azonban a körülmények mérlegelésével azt reméljük, hogy az idén az aratott buzát is jó árak fogják várni. A hangulat ugyan aligha lesz többé oly kedvező őszi kötésekre, mint április 24—26-ka között volt s bizonyos, hogy az ősze még jelenben is igen jó üzleteket lehetne kötni a börzén, de egy ismétlődő rossz aratás annál inkább megbosszulná magát. Ha tehát tőlünk valaki tanácsot kérne, azt mondanánk, hogy várjon, mert biztosítás nélkül is — aminek a díját esetleg ő fizeti meg — jó buzaárakra van kilátása.

Közgyűlések. A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete f. évi május hó 8-án vasárnap délelőtt 10 órakor tartja rendes évi közgyűlését a Köztelek nagytermében. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzőkönyv hitelesítő kiküldése. 3. Ügyvezetői jelentés. 4. Az 1897. évi zárszámadás és vagyonkimutatás előterjesztése és jóváhagyása. 5. Jövő évi költség előirányzat jóváhagyása. 6. Választmányi tagok választása. 7. Indítványok és javaslatok. Az egyesület közgyűlését követőleg, a mezőgazdasággal és erdőszettel foglalkozók nyugdíjintéze tartja meg ugyancsak a Közteleken d. e. 11 órakor évi rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az 1897-ik évi zárszámadás és mérleg, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése és ezek feletti határozat. 3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság kiegészítése választás útján. 4. Esetleges indítványok.

X. luxuslővásár. Az OMGE. és a lótenyésztés emelésére alakult Tattersall részvényt. által f. évi május hó 15, 16 és 17-én rendezendő X. tavaszi luxuslővásárra már eddig 69 darab lovat jelentettek be, úgy, hogy a vásár sikere biztosítva van. Az eddig bejelentett luxuslovak származásuk és a bejelentő nevének közlésével a külföldi nevezetesebb lapokban hirdettetni fognak, ami bizonyára hozzá fog járulni ahhoz, hogy a külföldi vevők figyelme a vásárra felhívassék s hogy őket a vásáron való részvételre buzdítsa. A bejelentési határidő május hó 1-én jár le.

A „Magyar Gazdák Szemléje”-nek április havi száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: Nemzeti lelkiismeret. — A czukorkérdés és Magyarország. — A szociálizmus női világításban. (Geöcze Sarolta.) — Hogyan él a paraszt. — A földbirtok tehermentesítése. (Milhoffer Sándor.) — Fogyasztási adóink rendszertelensége. (Leszenszky Sándor.) — Gazdasági politikánk multja és jövője. (Bálint Imre.) — Az állam és a családi élet. — Különféle és a rendes havi krónika egészíti ki a vaskos füzet tartalmát.

Étkezésre alkalmas burgonya sürgősen keresetők, sárga vagy rózsaválogatott; ára 2:80—3 frt loco Bpest. Ajánlatokat kér a M. G. Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete, Bpest, központi vásárcsarnokban.

Ahol liány mag miatt rosszul kel a votés, oda pótvetésül legmelegebben ajánlható a Mautnerféle impregnált répmag.

Szuperfoszfát
chilisalétróm
kénsavas-káli
kénsavas-ámmon
 és egyéb műtrágyaféléket, továbbá

I^a rézgálicz
98-99%
 jegecsekben és őrölve valamint egyéb

permetező anyagokat
 legjutányosabban ajánl a

„HUNGÁRIA”
 műtrágya, kénsav és vegyi ipar
 részvénytársaság

BUDAPEST, Váci körút 21.

Mult évi forgalom: 25,223 mm.

Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét

a budapesti gyapju-aukeziókra,

melik az év folyamán több sorozatban, nevezetesen Julius és szeptember hónapokban tartatnak meg. A bejelentéseknek eléggé korán való beérkezése esetén a cég gondoskodik a szükséges ingyen rakomány hely elnyeréséről, másrészt pedig ezáltal nagyobb versengést is biztosíthat ezen aukciók részére.

Mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. S TÁRSA,
 BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 13.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.
 (Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Napi jelentés 1898. április 30.

Készbuza ma gyengén volt kintálva, a malmok azonban a szilárd külföld által felbátorítva jó vételkedvet mutattak és szilárd irányzatnál kb. 30,000 mm. vásároltak 25-30 krral magasabb árak mellett.

Eladott:

Tiszavidéki:	100 mm. 78 kg. a	15-20	frt 3 hóra
	200 " 77 " "	15-10	" "
	200 " 77 " "	15-10	" "
	200 " 77 " "	15-10	" "
	1400 " 76 " "	14-05	3 hóra
	100 " 76 " "	14-05	" "
	100 " 75 " "	14-55	" "
	1150 " 77 " "	15-10	" "
	1550 " 77 " "	15-10	" "
Pestvidéki:	100 " 79 " "	15-10	sárga
	100 " 77 " "	14-70	" "
	100 " 77 " "	14-70	" "
	150 " 77 " "	15-10	" "
	200 " 77 " "	15-05	" "
	100 " 76 " "	15-05	" "

Fehérmegyei:	1750	75	15-	"
	350	77	15-	"
	300	77	14-90	"
	300	77	14-70	"
	400	77	14-80	"
	200	76	14-90	"
	100	76	14-90	"
	1500	76	15-	"
	500	76	15-	"
Bácskai:	500	75	14-60	"
Aradi:	100	73	14-25	"
Román:	4000	71	12-	trsto
	4000	71	12-	"

Készroszban forgalom nem volt. 10.- frt ab itt és itteni paritásban eladható.
 Arpa üzletelen.
 Tengeri szilárd.
 Zab szintén.
 Határidők a magasabb külföld és a szilárd kész-
 áru piac behatása alatt mindvégig szilárdak voltak.
 Következő kötések történtek.

	Kötetett.	Déli zárlat.
Máj.-jun. buza . . .	14-08-14-28	14-28-30
Őszi buza	10-66-10-88-10-84	10-84-86
Őszi rozs	8-15-8-25	8-25-35
Őszi zab	6-15	6-13-15
Máj.-jun. tengeri . .	6-15-6-28-6-26	6-26-28
Jul.-aug. tengeri . .	6-27-6-40-6-36	6-36-38
Aug.-szept. repce . .	13-05	13-05-15

Szeszüzlet.

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári képviselő tudósítása.)

A szeszüzletben e héten az üzletmenet élénk volt és szilárd irányzat mellett a szeszárak változatlanul a mult heti szilárd jegyzés szerint záródnak. A kontingens nyersszesz ára nagyobb készletek, valamint a magas gabnáárak folytán emelkedők és e héten Bécsben 20.50-20.70 frton zárul azonnali szállítással.

Mezőgazdasági szeszgyárak által kontingens nyersszesz a hét elején 25 krral drágábban 20.25 frtig lett kintálva és csak néhány száz hektoliter ez árig zárulva.

A budapesti piacon jó vételkedv mellett finomított szesz nagyban 57-7/8-58.- frtig. élesztőszesz 58.25 frtig, nyersszesz adózva 56.75-57.- frtig, adózatlan ekontingens 17 frtig kelt el, denaturált szesz hordótól 21.50 frt, kicsinyben az árak 25-30 krral drágábban.

A kontingens nyersszesz ára Budapestben 19.50-19.75 forint.

Bécsi jegyzés 20.50-20.70 frt kontingens nyersszeszért.

Prágai jegyzés 56.-56.25 frt adózott és 19.25 adózatlan szeszért.

Trieszti jegyzés 13.50 frt magyar, 13.- frt román és 14.- frt cseh kivitel szeszt 90%.

A kivitel e hétnek néhány tétel finomított szeszt vásárolt, mely Fiumén és Trieszten át tovább lett szállítva.

Vidéki szeszgyárak változatlanul szilárdan jegyezték. Losonc, Győr, Temesvár 25 krral drágábban.

Budapesti zárlatok e héten: Finomított szesz 57 7/8-58.- frt, élesztőszesz 58.-58.25 frt, nyersszesz adózva 57.-57.13 frt, nyersszesz adózatlan (ekontingens) 16.75-17.- frt, denaturált szesz 21.50-22.- frt Kontingens nyersszesz

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül budapesti vasútállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendők.

A központi vásárcsarnok árujegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek áráról.

Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetezeteinek jelentése 1898. április hó 27-én.

Lassu üzleti forgalmunkról beszámolva, melyet e hó vége közeledténél kell betudnunk, csak burgonyánál jelenhetünk áremelkedést.

Nagyobb behozatalok borjukban, őzszak, spárgában történtek, innen származik a mult jelentésünkhöz képest nagymérvű árnyatlás.

Jegyzéseink a következők:

Borju magyar, vidéki, hosszába 40-60, kimérve eleje 40-45, hátulja 50-60 kr kgtint.

Bárany párja nagyság szerint 2-10 frtig nyert elhelyezést.

Süldőt 50-52 krnt kgtint adtunk el.

Vajban a behozatalok némileg javultak, azonban még korántsem fejezi a teljes szükségletet.

Teavaj 1.10-1.25 frt, főzővaj 0.85-1.00 forint kgtint gyorsan talál vevőre.

(A székesfővárosi vásárcsarnok-igazgatóság jelentése. Budapest, 1898. apr. 28. á.)

Hus. Marhahus hátulja I. oszt. 1 q frt 50-58 II. oszt. 44-50, III. oszt. 30-44 eleje I. oszt. 44-52 II. oszt. 34-44, III. oszt. 30-34, borjúhús hátulja I. oszt. 56-60, II. oszt. 45-50, eleje I. oszt. 48-54, II.

oszt. 38-48, birkahús hátulja I. oszt. 36-40, II. oszt. 28-36, eleje I. oszt. 32-40, II. oszt. 25-32, bárany eleje 1 db 1.-4.-, hátulja, sertésbús magyar szalonnával elsőrendű 1 q 56-60, vidéki 50-54, szalonna nélkül elsőrendű 65-66, vidéki 53-50, sertésbús pörkölt, sertésbús szerb szalonnával, szalonna nélkül, sertésbús füstölt magyar, idegen (vidéki), sonka nyers 1 kg. 60-80, füstölt belf. csonttal 60-90, csont nélkül 0.80-0.90, sonka füstölt külf. csont nélkül, szalonna sózott 1 q 56-57, füstölt 58-59, sertészsír hordóval 67-67.0, hordónélkül 65.0-65.0, kolbász nyers 1 kg., füstölt 60-80, szalámi belföldi 130-150, külföldi, malacz szopós él 1 kg 2.0-5.0, tszitott 0.70-90.

Baromfi. a) Élő. Tyuk 1 pár frt 1.10-1.40, csirke 0.60-1.3, kappan hizott 0.-0.-, sovány, réce hizott, sovány 1.20-1.40, lud hizott, sovány 1.80-2.60, pulyka hizott 4.50-6.00, sovány 3.00-4.50. b) Tisztított. Tyuk 1 db frt 0.50-0.85, 1 kg., csirke 1 db 0.80-0.90, 1 kg., kappan hizott 1 db 1.40-1.60, 1 kg., réce hizott 1 db 1.20-1.80, 1 kg. 56-56, félkővér 1 db 1.00-1.20, lud hizott 1 db 3-4.50, 1 kg. 0.48-0.50, félkőv. 1 db 2.00-3.00, 1 kg., pulyka hizott 1 db 2.50-4.50, 1 kg. 53-56, félkővér 1 db 1.50-2.50, 1 kg. 50-55, ludmáj 1 db 1.5-1.-, 1 kg. 1.90-2.50, ludzsír 1 kg. 80-1.10, idej liba 1 db

Hal. Élő. Harcsa 1 kg. frt 0.80-1.00, csuka 0.60-1.00, ponty (dunai) 0.40-0.60, süllő, keszege 0.-0.0, márna, czompó 0.50-0.60, angolna 0.-0.-, apró kevert 0.40-0.50, lazac, pisztráng

Tej és tejtermékek. Tej 1 lit. frt 0.06-0.10, lefölözött 0.05-0.08, tejszín 0.-0.-, tejföl 0.24-0.30, tehénvaj (tea) 1 kg. 1.10-1.25, I. rendű 0.95-1.00, II. r. 0.60-0.90, olvasztott 0.60-0.60, Margarin I. rendű, II. rendű 0.-0.-, tehénturó 0.16-0.20, juhturó 44-54, lipői 0.48-0.54, juhsajt 0.50-0.56, emmenthali sajt 1.00-1.10, groji sajt 0.50-0.75.

Liszt és kenyéremű. Fehér kenyér 1 kg. frt 0.18-0.24, barna kenyér 0.14-0.18, rozskenyér 0.10-0.15. Buzaliszt 00 sz. 1 q, 0, 2, 3, 4, 5

Hüvelyesek. Lencse magyar 1 q frt 14-18, stoke-raui 22-36, borsó héjas magyar 10.0-13.-, koptatott magyar 13-15, külföldi 17-24, bab fehér apró 7-11, nagy 8-12, szines 8.00-10.

Tojás. Friss I. o. (1440 db.) 1 láda frt 27.75-28.0 II. oszt. (1440 db.) 24-27.75, meszes, orosz tojás 100 db., tea tojás 2.30-3.-, törött tojás 1.-2.-

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés frt 3.-6.-, 1 q 5.0-7.0, Petrezelem 100 kötés 3.0-6.-, 1 q 8.0-13.0 zeller 100 drb 3.-10.0, karalábé 0.8-2.00 vöröshagyma 100 köt. 0.00, 1 q 9.-12.-, foghagyma 100 köt. 16-20, 1 q 0.-0.-, vörösrépa 100 drb 0.40-1.80, fehérrepa, fejeskáposzta 0.0-0.0, kelkáposzta 100 drb 0.00-0.00, vörös káposzta 0.-0.-, fejesaláta 1.50-4.00, kötött saláta, burgonya, róza 1 q 3.00 3.60, sárga 2.40-2.60, külföldi 16.-18.-, fekete retek 100 drb 1.60-8.00, uborka nagy salátának 100 drb 0.5-5.0, savanyítani való 100 db, savanyított 1.60-2.00, zöld paprika, tök főző 1.0-2.0, zöldbab 1.20-2.10 zöldborsó hüvelyes olasz 1 kg., 14-16, fejtett 1 lit., tengeri 100 cső, karfiol 100 db 10.-14.-, paradicsom 1 kg. 0.00-0.00, spárga 0.30-1.40, tormá 1 q 14-16.

Gyümölcs. Fajalma 1 q frt 35-60, köz. alma 18-30, fajkörte 0.-, közönséges körte 12-14, szilva magva, való 0.-0.-, vörös, aszalt 18-26, cseresznye faj, közönséges, meggy faj, közönséges, ringló, barack kajszin, ősz, dinnye görög nagy 100 db, kicsi, sárga faj, 1 kg. közönséges, szőlő 1 kg., csemege, dió (faj, papirhéjú), közönséges, mogoró 24-40, gesztenye magyar, olasz, narancs messinai 100 db 2.50-5.5, pugliai 0.-0.-, mandarin 0.00-0.00, citrom 0.70-1.00, füge hordós 1 q 18-25, korszorus 20.-22, datolya 38-48, mazsolaszőlő 40-65, egres 1 lit., eper 1 kg. kr.

Fűszerek és italok. Paprika I. rendű 1 q. frt 30-50, II. rendű 10-30, csöves 30-35, (száritott), köménymag, borsókamag, mák 1 q. frt 38-40, méz csurgatott 0.28-0.45, sejtékben 1 kg., szappan szín 20-25, közönséges, fehérbor asztali palackban 1 lit. 0.40-0.50, vörös asztali palackban 0.40-0.50, házi pálnka palackban 0.-0.-0.-, ásványvíz palackban

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca, 1898. apr. 29. A székesfőv. IX. ker. előjáróság jelentése a „Köztelek” részére). Felhozattak a szokott községekben 177 szekér réti széna, 21 szekér muhar, 36 zsupszalma, 213 szekér alomszalma, 0 szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 14 szekér egyéb takarmány (lőhere, luczerna, zabosbikkony, kőles sib.), 1024 zsák szecska. A forgalom élénk. Árak q-ként a következők: réti széna 240-280, muhar uj 270-310, zsupszalma 150-160, alomszalma 110-140, egyéb takarmány, lőhere, takarmányszalma, tengeriszár, luczerna, sarju, szalmaszecska 180-200, széna, uj, zabosbikkony 250-290. Összes töcsiszám 281, súly 337000 kg.

Allatvásárok.

Budapesti szarvmarhavásár. Április hó 28-án. *A székesfehérvári községköhid és marhavásár igazgatóság jelentése.*

Felhajtott: 1102 drb belföldi, — db galicziai, — drb tiroli, 13 db növendék élő borju, 1465 db élő bárány; — drb belföldi, — drb galicziai, — drb tiroli, — drb bécsi, — drb növendék borju, 100 drb öltött bárány, 11 drb élő kecske.

A borju és bárányvásár hangulata vonatott lefojtásu volt.

Árak a következők: Élő borjuk: belföldi 26—36 frtig, kivételesen — frtig dbonkint, — frtig, kivételesen 38— frtig sulyra, növendék borju 21—24 frtig, kivételesen — frtig dbonkint, — frtig sulyra Öltött borju: belföldi — frtig, tiroli — frt, galicziai — frtig, növendék borju — frtig dbkint, öltött bárány 2—6 frtig, hécsi öltött borju —, kiv frtig sulyra. Élő bárány 4—7-50 frtig, kivételesen irtig élő kecske — frtig páronkint. Hizlatt ürü —

Budapesti gazdasági és tenyészmarhavásár. 1898. évi április hó 28-án. *(A budapesti községköhid és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)* Felhajtott: 192 db, ugymint: jármos ökor elsőmin. — db, közép 5 db, alárendelt — db. Fejőstehén: fehér 0 drb, tarka 121 db, tenyészbika 0 drb, tarka tió 2, fehér — db, jármosbivaly — db, bonyhádi 64 db, ökor — db, tarka — db.

Fejős tehének nagyobb számban voltak felhajtva, nagyobb vevők hiányában darabonkint 10 forinttal hanyattottak.

Egyes vevők közül említhetők: Schwarz Samu Czinkota 18 drb fejős tehén.

Következő árak jegyeztettek: Elsőrendű jármos ökor —, középminőségű jármos ökor —, alárendelt minőségű jármos ökor —, hizlali való, jármosbivaly — é. s., — 242 frtig páronkint. jobb minőségű jármos ökor — mm-kint é. s., tarka bekötmi való ökor — frtig. Fejőstehenekért és pedig: Fehérszőrű magyar tehén —, tarka kevert származásu tehén 70—120, bonyhádi tehén 110—160 kiv. — frtig, bika — frtig páronkint.

Budapesti vágómarhavásár. 1898. április hó 28-án. *(A budapesti községköhid és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)* Felhajtott: 2426 db nagy vágómarha, nevezetesen: 1419 db magyar és tarka ökor, 566 db magyar és tarka tehén, 203 db szerbiai ökor, 0 db boszniai ökor, — db boszniai tehén, 4 db szerbiai tehén, 175 db bika és 59 db bivaly.

Minőség szerint: 643 darab elsőrendű hizott 1531 db középminőségű és 252 db alárendelt min. bika — db elsőrendű hizott ökor, — db középminőségű ökor és — db alárendelt min. ökor; — db elsőrendű hizott tehén, — db középminőségű tehén, — db alárendelt minőségű tehén.

A kisebb felhajtás következtében az irányzat valamivel szilárdabb volt s az alant jegyzett, a mult hetiekkel egyező árak, tekintettel a felhajtott állatok silányabb minőségére 100 kgrként 1 frtos árajvulást foglalnak magukban. Csak egész silány öreg csontos ökröket volt nehéz eladni, ezekért csak mult heti árakat lehetett elérni.

Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökor jobb minőségű 27—32—, kivételesen —, hizott magyar ökor középminőségű 24—27—, alárendelt minőségű magyar ökor 20—24—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 20—30—, kivételesen tarka tehén 31-50, magyar tehén középminőségű, 20—30—, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén —, —, szerbiai ökor jobb minőségű 25—29—, kiv. —, szerbiai ökor középminőségű 22—25—, boszniai ökor alárendelt minőségű —, szerbiai bika 22—30—, kivételesen —, szerbiai bivaly 17—20, kiv. 22— frtig métermázsánkint élősulyban.

Budapesti lóvásár. Budapest, 1898. április 28-án. *(A budapesti vásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)*

A vásár forgalma közép.

Felhajtott összesen 732 db. Eladatott 260 db. Jobb minőségű lovakból háttas 15 db, eladatott 5 db 105—195 frtért, könnyebb kocsió (jukker stb.) 40 db, eladatott 16 db 100—190 frtért, nehezebb kocsió (hintós) 35 db, eladatott 10 db 120—230 frtért, igás kocsió (nehéz nyugoti faj) 50 db, eladatott 20 db 80—125 frtért, ponny 5 db, eladatott 0 db — frtért; közép minőségű lovakból: nehezebb félék (fuvaros ló stb.) 120 db, eladatott 50 db 35—77 frtért, könnyebb félék (parasztló stb.) 200 db, eladatott 69 db 25—45 frtért; alárendelt minőségű lovakból 267 db, eladatott 90 db 10—20 frtért. Bécsi vágóra vásároltatott 35 db, az állatkert és kutyák részére vásároltatott 5 db, tulajdonjogra gyanus ló lefoglaltatott — db, ragályos betegségre gyanus ló lefoglaltatott — db, takonykór miatt a gyepmesterhez küldetett — db.

Kőbányai sertésvásár. 1898. április, 29. *(Első magyar sertésüzlet-részvénytársaság telefon-jelentése a „Köztelek” részére.)* Az üzlet szilárd volt. *Heti átlag-árak:* Magyar válogatott 320—380 kg. nehéz 61—62—, 280—300 kg. nehéz 59—59-50 kr, öreg 300 kg. tuli 57—58 kr, vidéki sertéskönnnyű krajezar. Szerb 57—59— kr. Román — tiszta klg. páronkint 45 klgr. élet-sulylevonás és 4% engedmény szokásos. — *Eleség-árak:* Tengeri ó 6-40— frt, árpa 7-50 frt Kőbányán

átvéve. *Helyi állomány:* április 22. maradt 32218 drb *Felhajtás:* Belföldről 3810 drb, Szerbiából 2234 darab, Romániából — drb, egyéb államokból — darab. Összesen 6044 db. F 5 0 s s z e g 38262 db. Állomány és felhajtás együtt — drb. *Felhajtás:* budapesti fogyasztásra (I—X. kerület) 1175 drb, belföldre Budapest környékére 798 drb, Bécsbe — drb, Csehországba, Morvaország és Sziléziába — drb, Ausztriába 476 db, Német birodalomba — drb, egyéb országokba — db. A szappangyárakban feldolgoztatott: szállásokban elhullott 4, vagonból kirakatott hulla 13, borsókásnak találtatott 11, összesen 28 db. Összes elhajtás 2477 darab. Maradt állomány 35785 drb. A részvény-szállásokban 9064 drb van elhelyezve. Az egészségi és tranzit-szállásokban maradt 2939 drb. *Felhajtás:* Szerbiából 2234 drb, Romániából — drb, összesen 5173 drb. *Elhajtás:* 1238 drb, maradt állomány 3935 drb és pedig 3935 drb szerb és — db román. Az egészségügyi személnél jan. 1-től máig 284 drb a fogyasztás alól kivonatott és technikai cizelokra feldolgoztatott.

Hizlali való sertések árai. 1898. április 27-én. *(Pfcifer Jakab és fia sertésbizományosok heti jelentése a „Köztelek” részére. Bpest, VIII., József-körút 3.)*

Sertésvészen átment	80—120 kg.	54—56 kr
"	120—160 "	53—56 "
"	160—200 "	52—54 "
Sertésvészen át nem ment	80—120 "	40—42 "
"	120—160 "	40—42 "
"	160—200 "	42—43 "

Az árak pusztán átvéve 4% levonással értendők Kőbányára szállítva kilónkint 3 krral többet fizetünk Az üzlet igen lanyha.

Ingatlanok árverései (20000 frt becsértéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Május 4	Beregszászi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság és Budai Anna	Lónyay Géza	48833
Május 4	Pestvidéki kir. tvszék	a tkvi ha-tóság és társai	Szunyogh Lajos és neje	20726
Május 9	Abauj-Szántói kir. jbir.	a tkvi ha-tóság	Klein Lajos és neje	44109
Május 10	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Tichy József és neje	22810
Május 10	Hátszegi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Telegy György és neje	74355
Május 10	Beregszászi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Lónyay Géza	47942
Május 11	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Reich József	117550
Máj. 13-14.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Csávolszky Lajos	122862 167974
Május 17	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Koltor László	154422
Máj. 17—18.	Székelyhídi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Szeremley Sándorné	71846
Május 17	Hosszúszói kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	br. Splényi Antal	27881
Május 17	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Adler Dávid	30745
Május 23	Nagyvárad kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Feldheim Izidor	68643
Május 24	Szászvárosi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Bregyán Velicska Viktor	77587
Május 25	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Pálffy Dezső	273871
Május 26	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Wendt József és neje	67058
Május 27	S.-Szt-Györgyi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Gidófalvi Adolfné	28466
Május 31	Nagyvárad kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Hunyadi gőz-malom ipar r-t.	681597
Május 31	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Bodánszky Adolf (Nagy Ferenczné)	104544
Junius 2	Borosjenői kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	gr. Bethlen Dezső	25793
Junius 3	Losonczy kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Farkas Lajos	24848
Junius 14	Temesvári kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Mihajlovits Zoltán	42960
Junius 24	Soproni kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Sax Pálné	23040
Junius 28	Duna-adornyói kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Rózsa Mihály és neje	85721
Junius 28	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Festetits Benóné	120000
Junius 30	Brassó kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Gáspár József	21450
Junius 30	Brassói kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Gáspár József	21450

Junius 30	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Szilassy Juliska	1070661
Julius 9	Nagyszombati kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Meltzer József	28500

Szerkesztői üzenetek.

R. J. urnak, J. Kalocs. A feltett kérdésre nézve a „Köztelek” mult évfolyamának 25. számában tényleg kimerítő felelet foglaltatik. Tessék megrendelni az ülető számot a kiadóhivatalnál.

B. A. urnak, Gyöngyös. Mokány marha előnyösen a Csikvármegyei vásárokon pl. a gyergyóin szereshető be, ugyanott ily fajtaú ökrök is vásárolhatók. A legnagyobb magyarfajta szarvasmarha Erdélyben Kolozs, Maros-Torda és Torda-Aranyos vármegyékben, a Királyhágón innen pedig az Alföldön tenyésztetik. E tárgyrol egyébként a „Köztelek”-ben már többször volt szó.

O. S. urnak, Mezőberény. A kért szöveget ezime: Országos szőlőtelepítő szövetkezet. Elnöke: Földváry László.

P. J. urnak, Kunágota. A vett buzaküldeményben a hesszeni légy álezait találtuk.

B. V. S. urnak, Zsidai-tanya. Biztos tudomást kellene szerezni arról, vajjon az átalakítás alkalmával történt-e tévedés a legelőilletőség bejegyzésénél, avagy a betétszerkesztő-bizottság mulasztása folytán maradt-e ki a telekkönyvből a legelőilletőség. Ezt a kérdést a rendelkezésünkre álló adatokból el nem dönthetjük, azt csak egy szakember ítéheti meg a helyszíni iratok tanulmányozása alapján. Az első esetben nincsen semmi baj, a második esetben tán tkvi kigazítással lehet a bajon segíteni. Forduljon a viszonyokat ismerő helybeli szakemberhez.

P. J. urnak, T. Alpár. Levelét a Gazdatisztek Egyesületéhez tettük át, ahol az állatkeresők közé bejegyezték és ha megfelelő állás akadna számára, ugy az egylet értesíteni fogja. Ez iránt azonban ne tápláljon vérmes reményeket, mert minden állásra száz jelentkező van, fiatal, képzett egyének s így a legjobb akarat mellett sem sok kilátás van reá, hogy valamit tehessünk az Őn ügyében.

R. I. urnak, T. Szakos. A beküldött kérdés tisztán üzleti czélt szolgálván, azt a leveles szekrénybe fel nem vehetjük. Tessék hirdetni ebbeli szükségletét.

Sz. B. urnak, Ó-Sztyánpár. Kereskedelmi érettségivel is felveszik az óvári gazd. akadémiába.

L. D. Sz. urnak. A beküldött állatok közt volt sok giliszta, 2 Lithobius faj (a sárga, rövid állat) és egy Julus unilineatus, amelyek közül egyik sem kártékony; a kár okát talán a föld szorgos átkutatásakor talált egyéb rovarok s néhány egészséges és beteg buzató beküldése után sikerülne megállapítani.

Az Orsz. magy. gazd. egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. — Társzerkesztő: Buday Barnabás.

Elsőrangú hazai gyártmány.

Gőzcsepplők

Pontos czím: **ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR**

RÉSZVÉNY-TÁRSULAT BUDAPESTEN.

Magyarország legnagyobb és egyedüli gazdasági gépgyára, mely a gazdálkodáshoz szükséges **összes** gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel és szakaszról felvilágosításal díjmentesen szolgálunk.

Szerkesztők: Szilassy Zoltán, Forster Géza

302. sz. kih. V. a.

MÁSOLAT.

Sopron sz. kir. város közönségének!

A sz. kir. város tanácsának 1897. évi október 15-én 323. kih. sz. a. kelt II. fokú ítélete, mely szerint a rendőrkapitány által hozott elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával Lipschitz Náthán és neje Lipschitz Antonia, mint Lipschitz és társa soproni bor-kereskedő cég tagjai mesterséges bornak forgalomba hozatala miatt az 1893. évi XXIII. t. cz. 2. §-a illetőleg 5. §. b) pontja alapján Lipschitz Náthán 150 frt pénzbüntetésben, nem fizetés esetében 15 napi elzárásban, Lipschitz Náthánné pedig 100 frt pénzbüntetésben, nem fizetés esetében 10 napi elzárásban, ezenkívül még Lipschitz Náthán mesterséges bor készítése miatt az 1893. évi XXIII. t. cz. 2. és 6. §-ai alapján 15 napi elzárásban és 150 frt pénzbüntetésben, nem fizetés esetében 15 napi elzárásban marasztaltattak el, továbbá mindkét vádlott egyetemleges kötelezettséggel 82 htl. és 59 l. folyadékmeny-nyiségnek hectoliterenkint 15 frtjával számított 1238 frt 85 kr. és 150 htl. mennyiségű folyadék után hectoliterenkint 18 frtban megállapított 2700 frtot kitevő vagyis összesen 3938 frt 85 kr. borérték és ezen összeg után az ítélet jogerőre emelkedésétől számítandó 5 százalékos kamatok megfizetésére, továbbá az eddig felmerült 97 frt 38 kr. valamint a netalán még felmerülendő eljárási és tartási költség megfizetésére köteleztettek, ellenben törkölybornak nem az előírt megnevezés alatt való raktározása miatt elsőfokulag terhükre rótt kihágás vádja és következményei alól felmentettek, végül elrendeltetett, hogy az ítélet jogerőre emelkedése után az idézett t. cz. 8. §-a alapján az „Oedenburger Zeitung“ és „Sopron“ czimű helyi lapokban, valamint a „Pešter Lloyd“ czimű budapesti hírlapban elmarasztaltak költségére egyszer közléteendő, a soproni kir. pénzügyigazgatósággal pedig a boritaladó kivétele végett közléteendő, az elmarasztaltak által közbevett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, indokainál fogva és pedig a forgalomba hozatalt illetőleg azért, mert Lipschitz Náthán maga is beismerte, hogy a törkölybornak nevezett folyadékból mintegy 150 htl. mennyiséget eladott, helybenhagyatik azzal a módosítással s illetőleg hozzáadással, hogy a megállapított borérték után, minthogy azt a törvény nem rendeli, kamat meg nem állapíttatik, illetőleg nem szedhető, végre elrendeltetik, hogy az ítélet marasztaltak költségén a fentebb megjelölt lapokon kívül a „Borászati Lapok“-ban (Budapest, Üllői-út 25.) és a „Köztelek“-ben (Budapest, Üllői-út 25.) és az „Egyetértés“ s „Magyarország“ budapesti napilapokban is egyszer közléteendő. Egyidejűleg a biztosítási végrehajtásra vonatkozó rendőrkapitányi végzést helybenhagyó 35897. kih. sz. tanácsi végzés elmarasztaltak által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, indokainál fogva helybenhagyatik. Miről a város közönsége 1897. évi október 28-án 14599., 357., 360. kih. sz. alatt kelt tanácsi jelentés adományainak visszaküldése mellett további eljárás végett értesítettik. Budapesten, 1898. márczius 23-án. A minister megbízásából **Dr. SÉLLEY** s. k., ministeri tanácsos.

2027/98. kih.

A másolat hitelül:

Dr. Nessel Károly, rendőrfőkapitány.

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körút 8.

Alakult 1894. évben.

Elnöke: TELEKI GÉZA gróf. Alelnök: CSÁVOSSY BÉLA.

Igazgatósági tagok: ANDRÁSSY GÉZA gróf, BUJANOVICS SÁNDOR, DESSEWFFY ARISTID, PÜSPÖKY EMIL, RUBINEK GYULA, SZENTKIRÁLYI KÁLMÁN, SZILASSY ZOLTÁN, SZONYI ZSIGMOND, TELEKI SÁNDOR gróf, VEZÉRIGAZGATÓ: SZONYI ZSIGMOND.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZET a gazdaközönség általános elismerése szerint egy a tűz- mint a jégbiztosítás terén híven megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes melegegését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál rendkívül mérsékelt díjaival telemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bétveggel; — minden más illeték kizárásával.

A szövetkezet elfogad

6 és 12 évre szóló

jégbiztosításokat

és a feleknek 6 éves biztosításnál 10%, 12 éves biztosításnál 20% **díjengedményt** ad, mely a díjból évről évre levonatik. A jégbiztosítási feltételek mindenben a gazdák kívánalmainak felelnek meg.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kisgazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten, (József-körút 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek.

5024

Vágó- és tenyészállatok eladását és vételét

legcélszerűbb hirdetni a

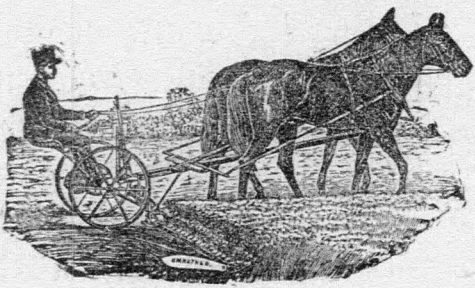
„Mészárosok és Hentesek Lapja“-ban.

5741

Budapest, VIII. Czokonay-utca 10. sz.

Hirdetések díjszabás szerint számítatnak.

Saját gyártmányu

Saját gyártmányu

„Darling“ fűkaszálóink

és

„Daisy“ marokrakó aratógépeink

felülmúlják egy ezélszerű szerkezet, mint tartóság tekintetében az eddig nálunk ismert **összes amerikai gyártmányokat**. E mellett **jelentékenyen olcsóbbak** a magas vám- és fuvarköltéssel behozott amerikai gépeknél.

A fűkaszálók könnyű szerrel átalakíthatók marokrakó aratógépekké is.

Ajánlattal és esetleges felvilágosítással szives megkeresésre készséggel szolgálunk.

UMRATH ES TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPEST,

V. ker., Váci-körút 60 sz.

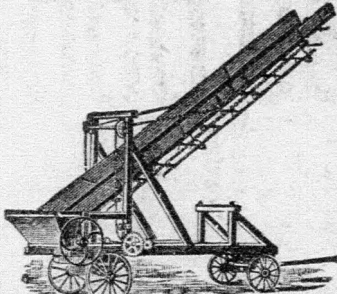
Ugyanott **SZÉNAFORGATÓGÉPEK, LÓGEREBLYÉK**, (széna- és gabonagyűjtők), **GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK, KAZALÓZÓK** stb. nagy választékban.

Friedlaender szabadalmazott szalmakazalozója

(Elevator)

2 1/2—12 lóerejű gőzcséplő készültekhez a mozgony megterhelése nélkül alkalmazható.

Megtakarít a gőzcséplésnél 6—8 embert naponta.

1000 drb.

már üzemben.

Szállítja teljes kezeség és olesó árak mellett

FRIEDLAENDER JÓZSEF

mezőgazdasági gépgyára

BUDAPEST, VIII., Külső Kerepesi-út 1.

a központi pályaudvar mellett.

Kimerítő árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A szőlő és gyümölcsfák permetezésére, franciaországi tapasztalatok szerint a

rézszippan

bizonyult a leghatásosabb s viszonylag a legolcsóbb szernek. (Lásd Mezey Gyula gazd. akad. tanár úr ismertetését a „Köztelek“ múlt évi 58-ik számában.)

100 liter rézszippan-habarékot, melegítés segélyével a vizen kívül 1/2 klg. rézgáliczból és 1 klg. gyantaszappanból; **hideg uton** pedig 2 csomag gyantalisztes kecskeméti porból és 1/3 klg. mészből lehet előállítani. Egy csomag gyantalisztes kecskeméti portak az ára 25 kr., a súlya 85 gramm, s tartalmaz 250 gramm gyantalisztes és 600 gramm kecskeméti port. Ezen anyagok a **rézszippan** elkészítése és alkalmazására vonatkozó utasítással együtt

MAYERFI ZOLTÁNTÓL Kecskeméten

szerezhetők be.

5788

Magyar királyi államvasutak.

Hirdetmény.

(A budapest-csorbatói menetárak mérséklése.)

Folyó június hó 15-től a budapesti k. p. u.—csorbatói menetdíjak következőkben mérsékeltek, még pedig:

Gyórsronatoknál: I. oszt. 25.50, II. oszt. 17.50.

Személyvonatoknál: I. oszt. 19.50, II. oszt. 13.50 és III. oszt. 9.50 koronára.

Budapest, 1898. április hóban.

Az igazgatóság.

Fuchs Hermann

tejgazdasági edények gyára 4760

BUDAPEST,

VI., Szondy-utca 35. sz.

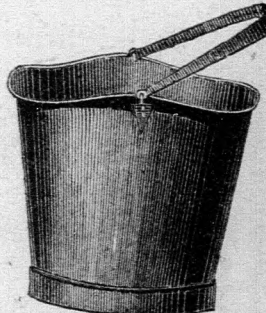
Edény gyártmányaim úgy minőségben, mint ár tekintetében általános elismerésben részesülnek.

Rendes vevőim közül felsorolom:

a „Budapesti Központi Tejcsarnok Szövetkezetet“, a „Gazdák Budapesti Tejegyesületét“ ugyszintén az aradi, pécsi, stb. tejcsarnokokat és számos nagy hazai gazdaságot.

Referenciákkal szivesen szolgállok.

Telefon-szám 17—35.

50.000 nyeremény.

6 osztályra felosztva.

1898. május hó 11. és 12-én

lesz

a II-ik magyar kir. szab. osztálysorsjáték első osztályának húzása.

Ezen húzásra ajánlunk sors-jegyeket a legjobb számválasztékban eredeti áron:

Egész sorsjegy . . . 6 frt. | Negyed sorsjegy 1 frt 50 kr.
Fél sorsjegy 3 frt. | Nyolczad sorsjegy . . . 75 kr.

Megbizásokat pontosan, esetleg utánvétellel teljesítünk.

Fodor V. és Társa

főelárusító

Budapest, Dorottya-utca 11. sz.

Legnagyobb nyer.
a legkedvezőbb esetben

Egy millió kor.

és pedig

1 díj . . . 600.000
1 nyer. . . 100.000
1 nyer. . . 200.000
2 nyer. . . 100.000
1 nyer. . . 90.000
1 nyer. . . 80.000
1 nyer. . . 70.000
2 nyer. . . 60.000
1 nyer. . . 40.000
5 nyer. . . 30.000
1 nyer. . . 25.000
6 nyer. . . 20.000
3 nyer. . . 15.000
28 nyer. . . 10.000
62 nyer. . . 5.000

stb. stb. Összesen

50.000 nyer.

13.160.000 kor.

összegben.

Gazdasági kötélárúk,

zsákok, vízhatlan és kocsiponyvák, zsinokok, heve-
tők, kender kőcs és zsákkötők.

**Tornaeszközök, függőágyak és
mindennemű hálók ipartelepe.**

SEFFER ANTAL Budapest.

IV., (Károly-laktanya) Károly-utca 12. sz.

Ered. angol Lawn-Tennis játékokból gyári raktár. Előnyös árak. Gondos kiszolgálás. Vidékre árjegyzék szerint. 5200

Magy. kir. államvasutak.
56354/98. szám.

Pályázati hirdetmény.

(Hazai darabos vagy koczkaszén szállítása iránt.)

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1898. évi jan. hó 1-16-i számú közl. 11. számú, illetőleg három éven át évenként mintegy 40.000 tonna hazai darabos vagy koczkaszén szükségletét biztosítani óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok 1898. május hó 25-ig betérjesztendők, a bányapénzek pedig a megelőző napon déli 12 óráig beküldendők.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, ugyancsak az általános és különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag és léltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73., II. em. 43. ajtó) valamint minden üzletvezetőségnél megtekinthetők, vagy a megállapított ár előzetes beállítását követően magy. kir. államvasutak budapesti nyomtávirányítójánál postai úton is megrendelhetők, megjelölendő, hogy a különleges szállítási feltételek minden példányáért 15 kr., az általános feltételekért pedig 25 kr. fizetendő.

A feltételeknek postai úton való küldése esetén 10 kr. postaköltség is beküldendő.

Budapest, 1898. április hóban.

Az igazgatóság.
(Utánnomás nem díjazatik.)

Egy egész sorsjegy ára 6 frt.	Május 11. és 12-én van a húzása a II-ik sorsjáték első osztályának.	Egy fél sorsjegy ára 3 frt.
100.000 drb sorsjegy közül 50.000 drb okvetlen nyereményül húzatk ki. Bev. 13.160.000. Nyerem. 13.160.000	6 osztályra 1/1 sorsj. 80 frt.	6 húzás van minden sorsjátékban és mindegyik húzáshoz a sorsjegyek megújítandók.
 <p>TELEKI ZSIGMOND a m. k. szab. osztálysors- jegyek főelárusítója Villányon.</p>		
Az I. oszt. ban 3.000 sj. nyer.		Főnyeremény 60.000 kor.
1/4 sorsj. ára 1 frt 50 kr.	Sorsjegyek legzélszerűbben postautalvánnyal rendelhetők. Hivatalos sorsolási terv kívánatra ingyen és bérmentve.	1/8 sorsj. ára 75 kr.

SZIVATTYUK MÉRLEGEK,

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparcélokra.

BOWER-BARFF féle szabadalmazott inoxidálás módszer szerint **inoxidált szivattyúk** rozsdá ellen védve.

legújabb javított rendszerű tizedes, százados és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek. Commandit-társaság szivattyu- és mérleggyártásra.

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien,

L. Walfischgasse 14. sz.
Schwarzenbergstrasse 6.

1806

Egyesült Budapest fővárosi takarékpénztár

Központi osztály: V. ker., Dorottya-utca 4. sz. Józsefvárosi osztály: VIII. ker., Kerepesi-ut 9.
Budai osztály: II. ker., Fő-utca 2. szám. Terézvárosi osztály: VI. ker., Andrassy-ut 2. (Foncière-palota).

Beízetett alaptőke:

4.500.000 frt névre szóló 15.000 drb 300 frt névért. részvény felosztva.

Tartaléktőkék:

Rendes tartalékalap	5.465,166 frt 02 kr.
Külön	592,026 " 83 "
Rendkívüli	200,000 " "
Összesen	6.257,192 frt 85 kr.

Kölesönöket ad telekkönyvezett (fővárosi) ingatlanokra és vidéki földbirtokokra készpénzben és záloglevelekben a becsérték 50 százalékáig.

A jelzálogkölesön iránti kérvényekhez — melyeknek mintázatai a takarékpénztárnál díjmentesen átvethetők — következő okiratok melléklendők:

Földbirtokoknál:

- a) a legújabb keletű hitelesített teljes telekkönyvi kivonat;
- b) a hitelesített kataszteri birtokiv;
- c) az adókönyv vagy adóhivatali bizonyítvány a fizetett adóról;
- d) esetleg az ármentesítési költségek kimutatása;
- e) az épületekre vonatkozó tűzkarbiztosítási kötvény;
- f) az u. n. azonosság bizonyítvány, vagyis községi bizonyítvány az iránt, hogy a kataszteri birtokivon felvett birtok mily hiteljegyzőkönyvben van felvéve.

Kivánatos, hogy esetleg meglévő bírói becslések, adás-vételi vagy bér szerződések melléklendők.

Készpénzkölesönök rendszerint hat havi kölesönös felmondás a kamatoknak negyedévenként előlegesen leendő fizetésének kikötése mellett adtnak. A kamatláb a takarékpénztár és a kölesönös között megállapodás tárgyát képezi.

A takarékpénztárnak 4 és fél százalékos záloglevelekben adott kölesönei után tőke-törlesztés és kamat fejében 45 éven át évenként 5 és fél százalék fizetendő fél évi előleges részletekben.

A 4 százalékos záloglevelekben adott kölesönök után tőketörlesztés és kamat fejében 48 és fél éven át évenként 5 százalék összeg fizetendő fél évi előleges részletekben.

A záloglevelek kölesönösen megállapított áron vételnek vissza.

Az intézeti záloglevelek a tőzsdei napi árfolyamon a takarékpénztár mind a négy osztályának pénztáránál kaphatók.

524

Magyar kir. államvasutak.
ad. 46368/98. szám.

Hirdetmény.

(Eolga-osztrák-magyar vasúti kötelék; Német-osztrák-magyar tengeri kikötői kötelék; Német-alföld-osztrák-magyar vasúti kötelék; Rajna-westfalia-osztrák-magyar vasúti kötelék; Nyugat-német-osztrák-magyar vasúti kötelék; Szász-magyar vasúti kötelék; Dél-német-osztrák-magyar vasúti kötelék; Osztrák-magyar-svájci vasúti kötelék; Osztrák-magyar-francia vasúti kötelék; Osztrák-magyar-bajor vasúti kötelék; Kelet-német magyar vasúti kötelék.)

(Budapest-központi vásárcsarnok — állomásnak a fenti kötelék-díjazásukba való felvétele.)

(Budapest-központi vásárcsarnok — állomásnak a fenti kötelék-díjazásukba való felvétele.)

Folyó évi május hó 1-16-i való érvényű Budapest-központi vásárcsarnok állomás a fentemlített köteléki díjazásukba felvételük és ugyanazon naptól kezdve az idézett köteléki díjazásokban Budapest-központi állomással való forgalomban élelmi áruikkikre nézve érvényes díjtételek Budapest-központi vásárcsarnok állomásra kiterjesztetnek.

Budapest, 1898. április 16-án.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága, a több részes vasutak nevében is.
(Utánnomás nem díjazatik.)

PICHLER KATONAI-FŐÁLLATORVOS ÁLLATGYÓGYSZEREI.

Vorarbergi orrhurut-por megakadályozza és gyógyítja az orrhurutot, (gégesorvadást, egyszerű katherrust), fergéket minden gége és mirigybántalmat, 1 doboz 60 krajczár.

Kólíka és felfuvódás elleni balzsam a szarvasmarhánál kólíka és felfuvódás ellen gyorsan és biztosan hat, 1 kis palaczkkal 1 frt 20 kr.

Olvasztó szappan, mindennemű köteg és külső baj ellen, nélkülözhetetlen állatorvosok és lótulajdonosoknak, 1 drb 1 frt 20 kr.

Amerikai farmer-fluid 1 tüvegcsével 60 kr. **Seb-balzsam** 1 tüvegcsével 1 frt.

Nagybani eladás **Ludvig Ertl** vegyész és drogistánál **Dornbirn** Vorarlberg Oesterreich.

Raktár: BUDAPESTEN, Török József gyógyszerárában, VI., Király-utca 12. szám.

Takarmány-készítő kamrák
teljesen berendezve: szecsavágók, répvágók és zúzó, kukorica-morzsolók.

Daráló- és őrlő-malmok
kitűnő eredeti angol daráló-gépek, fűllesztők, gazdasági és trágya-szivattyúk a legjobb kiállításban.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
mező-gazdasági gépgyárosok

Főraktára: Budapest, VI. kerület, Váci-körút 63. szám.

Kimerítő képes árjegyzékek és tervrajzok kívánatra ingyen és bérmentve.

Mc CORMICK ARATÓGÉPEK
a legjobbak a világon, kéveketők és marokrakók;

Mc Cormick fűkaszalók, eredeti amerikai kőszőrű-készülékek, szénagereblyék és szénaforgatók legjutányosabban beszereshetők:

MÜLLER és WEISS
üzégnél 5446
BUDAPESTEN, VI., Gyár-utca 66. sz.

Magyar királyi államasutak.
61107/98. CH. szám.

Hirdetmény.
(A lovak szállítására érvényes kivételes díjszabás hatályon kívül helyezése.)

Az osztrák-magyar-francia vasúti kötelékben lovak szállítására 1890. évi január hó 1-től érvényes kivételes díjszabás f. évi május hó 31-vel hatályon kívül helyeztetik. Az ezen díjszabás életbe léptetési ideje annak idején fog közzétettni.
Budapest, 1898. Április hóban.

A magy. kir. áll. mvasutak igazgatósága a részesvasutak nevében is.
(Utányomás nem díjazatik.)

Lapunk bekötési táblája

1 frt 36 krért (portómentesen)
kapható kiadóhivatalunkban.

Haszonbérlet.

A várapalotai (Veszprémmegye) uradalomhoz tartozó:

1. Öskü-Balái 4.000 m. holdas és
2. Vilonya-Szentistváni 2.500 m. holdas gazdaságok folyó évi 1898. évi október hó 1-től kezdődő 12 évre külön-külön vagy együttesen

haszonbérbe adatnak.

Bővebbi értesítés szereshető Várapalotán az uradalmi igazgatóságnál. 5733

Haindinger Ágost
jóságigazgató.

!?! Miért veszekedik a Carbolineum a Carbolineummal?!?

!!! Folyósított kátrány hulladékért !!!

Egy próba a szabadalmazott

EXSICCATOR-ra!

elégseges.

Nincs többé fagomba és nedvesség.

Iroda: WIEN, Hauptstrasse 28.

Leírások ingyen.

Gőzekék

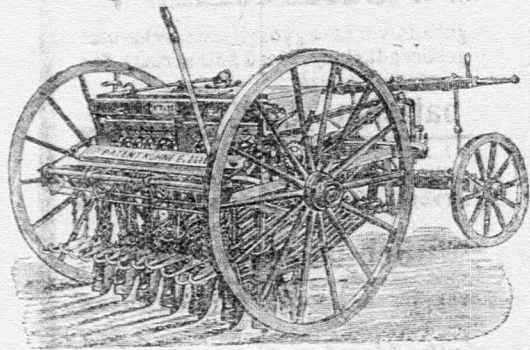
utczai lokomotivok,
gőzcseplőgépek hajtására a főhercegi vasművekből. A gépek vásárlásánál mezőgazdasági szakértői tanács adatik. Szives tudakozódások

Erzherzogliche Cameral-Direction
in Teschen in Schlesien, czimen. 4091

Alakult 1856.
Aratógépre 1897. Mezőhegyesen első díj állami nagy arany érem!

KÜHNE E.

Alakult 1856.
Magyarország legrégebb gazdasági gépgyára Mosonban.

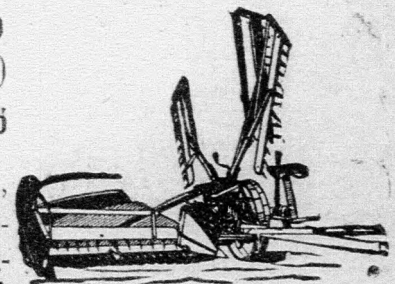

Ajánlja „HUNGÁRIA” és „MOSONI DRILL,” legjobb sorvető gépeit, sik és hullámos talajra. (17.500 drb eladva)

Leszállított áruk **Uj! Moravek-** féle répvető műtrágyaszóróval **Uj!** Sack-féle ekék, 2, 3, 4 vasu ekék,

Laacke-féle híres szántó föld és kitűnő rétboronák. Ősziék fogasolásra Duplex boronák. Hengerek minden nagyságban. Gabonatisztító gépek. Mezőhegyesi első díjat nyert OSBORNE COLUMBIA marokrakó aratógépek. Kéveketők és fűkaszalógépek.

Főraktár: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körút 57/a szám.

Salzmann és Társa

magyar

vitorlavászon és kendergyár

Budapest, V., Nádor-utca 20.

Gyárak Szegeden.

A t. gazdaközönség figyelmébe!

Gyárunk a legjobb hazai nyersanyagból készít:

Vizmentes ponyvákat.**Repezeponyvákat.****Zsákokat,** gabona és malomkezelési czélokra.A „**Szegedi zsák**“ név alatt országsherte előnyösen ismert zsákjainkat a t. gazdaközönség különös figyelmébe ajánljuk.**Gazdáknak,** kik részünkre kendert termelni óhajtanak, szívesen küldünk termelési útmutatót és szerződési mintát díjmentesen.**Salzmann és Társa**

magyar vitorlavászon és kendergyár

BUDAPEST, V., Nádor-utca 20

5556

Most jelent meg Amerikai mezőgazdaság.

MÁSODIK KIADÁS.

Írta:

SZILASSY ZOLTAN

az OMGE. szerkesztő titkárja, a „Köztelek“ felelős szerkesztője.

Eredeji fényképek és Vladár Ernő festőművész rajzai után készült számos képpel.

Bolti ára 4 frt.

OMGE. tagoknak és a „Köztelek“ előfizetőinek

kedvezményes ára 3 frt 50 kr.

Megrendelhető a

„Köztelek“ kiadóhivatalában

(Budapest, IX. Üllői-ut 25. sz.)

Graepel Hugó

gép- és rosta-

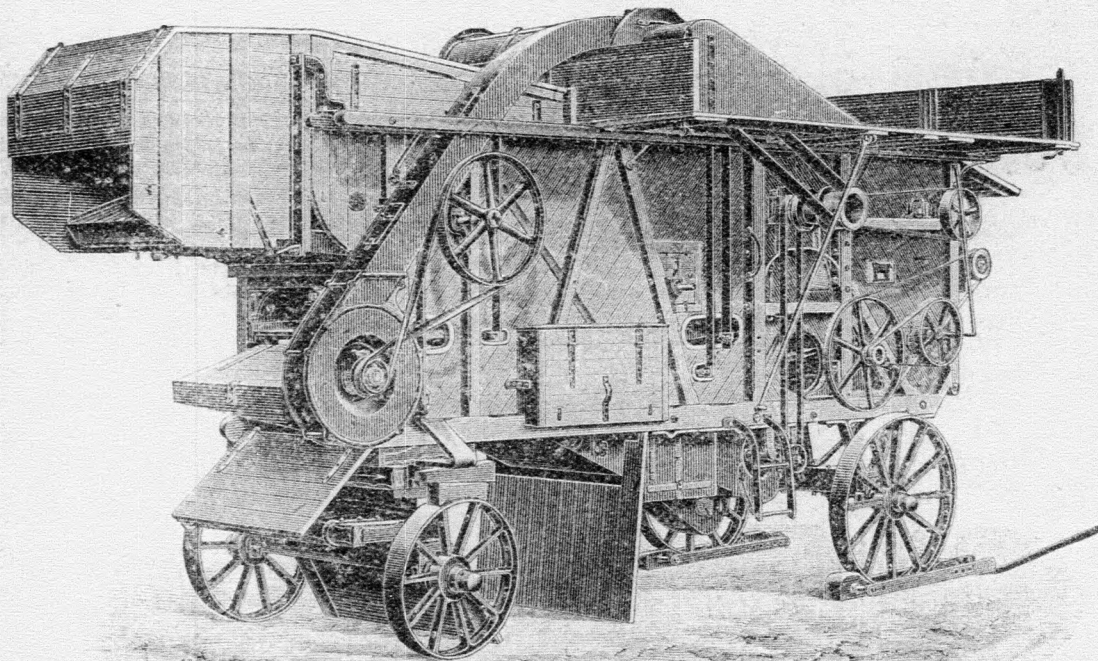
lemez-gyár,

malomépítész

Budapesten, V., Külső váczi-ut 46.

Marshall, Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérügynöksége

MARSHALL-féle kombinált gabona- és lóherecséplőgép két dobbal.

Ajánl utolérhetetlen szerkezetű és minőségű

Marshall-féle gőzmozgonyokatfa-, szén- és szalmafűtésre

Marshall-féle gabona cséplőgépeket szabadalmazott kettős törekrostával

Marshall-féle kombinált gabona- és lóhere-cséplőgépeket kétcséplő dobbal

Marshall-féle gabonacséplő gépeket kombinálva szabadalmazott kukoriczamorzsoló készülékkel.

Árjegyzék és részletes leírás ingyen és bérmentve.

5159/a

A m. kir. államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32. szám alatt.

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcseplőgarnitúráit, ipari célokra alkalmas „Compound” lokomobiljait, teljesen vasból készült szalmakazalozó gépeit, gőz-kukoriczamorzsolót, Stibor-féle körfűrészait.

„Millenium” kaszáló és aratógépeit,

továbbá SACK-féle ekéit, vetőgépeit, boronáit és egyéb gazdasági gépeit.

A „Fairbanks” mérleg és gépgyár kizárólagos képviselője.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

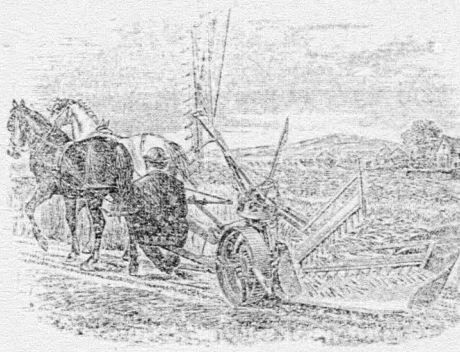
Pormeteszót, kibuzható légkazánnal, kocsira szerelt nagy pormeteszót. Tümaszul szőigató övszíjat pormeteszók hordásánál. Lämpat a szőlómoly befogására. Lövelő dardát a szőlómoly ellen. Szénkeg fecskeendőt, kenporozó: stb. Gyári áron szállít.

IG. HELLER, BÉCS
11. PRATERSTRASSE 49.

FEHÉR MIKLÓS

gépgyára

BUDAPEST, IX., Üllői-út 23. szám

Ajánlja a m. k. államvasutak gépgyárában készült gőzcseplőgarnitúrákat „Compound” lokomobilokat stb., raktáron tart mindennemű gazdasági gépet, földművelési eszközt.

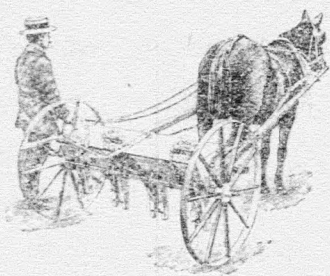
Jól kijavított lokomobilokat és cséplőgépeket különböző gyártmány és nagyságban, ajánlja jól felszerelt gépműhelyét gépek javítására és malomszerelvények gyártására. Csereszételek lokomobil és cséplőgépekre köttetnek.

Massey-Harris, elsőrangú aratógép gyáranak képviselője.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Már 2112 drb. Chilisalétrom-szóró van használatban.

A DOBRY-féle teljesen bevált s a legjobbnak elismert javított, szabadalmazott

„IDEAL”

CHILISALÉTROM-SZÓRÓT,

szabadalmazott vezetékesővel, kétsoros kézierőre, négy-, öt- s több soros, valamint messze szóró vonóerőre, ajánl és árjegyzéket bővebb leírással kívánatra ingyen és bérmentve küld

ANTON DOBRY gazdasági gépgyárai
UNTER-CEITNO és JUNGBUNZLAU, Csehország.

Már 2112 drb. Chilisalétrom-szóró van használatban.

Tenyészállat-árverés.

Folyó évi május hó 13-án, reggel 10 órakor, Kámonban (Vasvármegye), mely Szombathelytől alig egy kilométernyire fekszik, gazdasági rendszer változása folytán, Reiszig Alajos ur tulajdonát képező, gondos és céltudatos tenyésztési irány folytán teljesen konszolidált, tisztavérű, az országos törzskönyvbe bevezetett Simmenthali tenyészde nyilvános árverésen, készpénzfizetés mellett el fog adatni és pedig eladásra kerül:

32 drb részint borjas és hasas tehén és üsző.

11 drb fiatal üsző és

8 drb bika-borju.

Felvilágosítást nyújt

5744

A tulajdonos

Kámonban, u. p. SZOMBATHELY (Vasvármegye).

Eladó tenyészkosok.

Gróf Berchtold Lipótné ő méltósága árpádhalmi uradalmában **15 darab 3fü electoral**

negretti tenyészkos eladó.

Ezen electoral negretti törzsnájából kiállított állatok a legutóbbi Budapesti tenyész-állatvásáron az I-ső kos és I-ső anyadijat nyerték.

Megkeresések az

5785

Árpádhalmi uradalmi tisztartóságához,

Lajos-Szénás, u. p. Nagy-Szénás, (Békésm.) intézendők.

Fairbanks mérlegek a legfőbbkéletesebb mérlegszerkezetek.

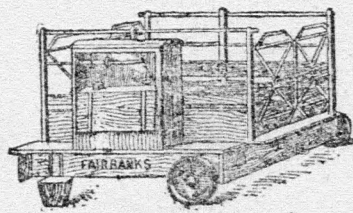
A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százas rendszerűek, tolosélyos fémmérőkarral bírnak s a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlegelik.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésüknél fogva ugy hazánkban, mint a külföldön a legelső díjat nyert legkitűnőbb mérlegek.

Gazdasági-, szekér-, marka-, zsák- és raktári

mérlegeinket

célszerű és a célnak megfelelő szerkezetükkel fogva különösen a gazdák, gazdaságok és uradalmak részére a legmelegebben ajánlhatjuk. A jutányos árakban, melyek súlyokkal számított jobb kivitelű tizedes mérlegek áráinál nem magasabbak, a hitelésítés, csomagolás és loco vasutára való feladás költségei már befoglaltnak. — Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek. Gyártásunk állami felügyelet alatt áll. Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrassy-ut 14. címzendők. Árjegyzékkel, felvilágosítással szintén központi irodánk szolgál.

FAIRBANKS MÉRLEG és GÉPGYÁR részvény-társaság,
BUDAPEST, Andrassy-ut 14. Gyár: Külső Váci-ut 156.

Első magyar

gyapjúmosó és bizományi

részvénytársaság

Budapest, V., Kárpát-utca 9.

Alapított 1868-ban. 5725

A gyapjúnnyírás közeledtével a t. cz.

gyapjútermelők és gyapjúkereskedők

figyelmét, kitűnő hírnévnek örvendő, gépberendezési és mosási rendszert tekintve a technika legmagasabb fokán álló

gyapjúmosógyárunkra

irányítjuk.

Azon számos előnyök közül, melyeket megbízóinknak nyújtunk, felemlítjük:

- I. Hogy mosás céljából hozzánk küldendő gyapjúnnyírására megrendelés után azonnal küldünk üres zsákokat lőlc. ő. kép díj nélkül.
- II. Raktárainkban elhelyezett és általunk biztosított gyapjuért egy évig raktározási és biztosítási díjat nem szedünk.
- III. Hozzánk beérkezett gyapjura kívánatra szívesen adjuk a becslést két-harmadát előlegkép mérsékelt kamat ellen.
- IV. A küldemények bérmentesítése szükségtelen, mert a szállítási fuvarozási díjakat kifizetjük, anélkül, hogy érte kamatot számítsunk.

Evek során át nyert tapasztalatok alapján, hazánk gyapjútermelői annak belátására jutottak, hogy nem csak legelőnyösebb értékesítés, hanem a nyár kimelése miatt is legelőnyösebb a gyapjút zsirban lenyírni és gyári mosás után értékesíteni.

A gyárilag mosott gyapjúnnyírás — mint légyártmány — nagy kelendőse, nemkülönben kiterjedt köztételeink és szakismereteink által gyors és kedvező értékesítésre vagyunk képesek.

Kimerítő felvilágosítással és programmal kívánatra készséggel szolgálunk.

Az összes küldeményeket czégünkhez: **Budapest, Lipót-városi pályaudvarhoz** kérjük czímezni.

Az igazgatóság.

Városi irodánkban **Neugebauer Gyula** urnál (Dohány utca 1. sz.) felvilágosítások szívesen nyújtanak.

T. Cz.

A Deering-féle amerikai gyártmányu **arató-gépek** és **fűkaszaló-gépek** nemesak a külföldön részesültek elsőrendű kitüntetésekben, hanem legutóbb hazánkban a **mezőhegyesi nemzetközi aratógépversenye**n is **mindanyia kitüntetés és elismerésben** részesült. Nevezetesen **első díjjal**

nagy aranyéremmel

a **Pony-kékekötő aratógép** lett **kitüntetve**.

Ezen gépek mielőbbi megrendelését, hogy azok kellő időben szállíthatók legyenek, nagyon melegen ajánlom.

A szállított gépekért pedig a legmesszebbmenő garanciákat vállalom.

Kitűnő tisztelettel

Propper Samu

Budapest, Váci-körút 52.

mint a Deering-gyár kizárólagos képviselője.

ad 32491-08. sz. MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK.

A termes gőzhajók 1898. évi nyári menetrendje Fiume, Velence és Fiume—Ancona között.

Fiume és Velence között az elegans „Dániel Ernő”, Fiume—Ancona között pedig a legnyugatibb kenyelmével berendezett „Villám” nevű gőzhajó közlekedik.

Ezen gőzhajók az I. helyen kívül még külön luxus osztálytal is bírnak, melyek külön teremmel, kitűnő ágyakat tartalmazó kabinokkal, dohányzó teremmel és villamos világítással vannak ellátva. A „Villám” nevű gőzhajó a termen kívül még egy kisebb 4 hálóhelyiel ellátott családi család teremmel (salon privé) is bír, mely külön megrendelhető. Ezen termeshajók menetrendje folyó évi április hó 1-től október 31-ig a következő:

FUMÉBŐL indul **VELENCE**BE minden kedden és szombaton 8 órakor este, csatlakozásban a Budapesttől este 7 óra 40 perczkor érkező gyorsvonathoz, érkezik Velencébe másnap reggel 7 órakor.

VELENCEBŐL indul **FUMÉBA** minden hétfőn és csütörtökön este 7 óra 30 perczkor a szt.-Márk-térrel, érkezik Fiuméba másnap reggel 6 óra 30 perczkor, csatlakozásban a Budapestre 7 óra 25 perczkor reggel induló gyorsvonathoz.

FUMÉBŐL indul **ANCONA**BA minden hétfőn és csütörtökön este 8 órakor, csatlakozásban a Budapesttől este 7 óra 40 perczkor érkező gyorsvonathoz, érkezik Anconába másnap reggel 6 órakor, csatlakozásban a Rómába induló gyorsvonathoz.

ANCONABŐL indul **FUMÉBA** minden szerdán és szombaton este 8 óra 30 perczkor, csatlakozásban a Rómába induló gyorsvonattal, érkezik Fiuméba másnap reggel 6 óra 30 perczkor, csatlakozásban a Budapestre reggel 7 óra 25 perczkor induló gyorsvonathoz.

A tengeren való hajóutak 10 órát vesz igénybe.

Budapest—Fiume között gyorsvonaton, onnan Anconáig vagy Velencéig gőzhajón együtt fizetendő: a gyorsvonat I. osztályáért és a gőzhajón a luxusosztályért ágyval együtt 20 frt.
a gyorsvonat I. osztályáért a gőzhajón az I. helyét ágyval együtt 18 frt.
csak a gőzhajón a luxusosztályban ágyval együtt 8 frt.
csak a gőzhajón az I. helyen ágyval együtt 6 frt.

A fentebbi utirányon át közvetlen menetjegyek adatnak ki következő áron a gyorsvonaton:
Budapest—Fiume között I. oszt. 12 forint, II. oszt. 8 frt.

Budapest—Fiume—Velence	I. oszt. 75.80 Frs.	II. oszt. 75.45 Frs.	III. oszt. 30.15 Frs.
„ „ „ „	92.50 „	87.25 „	38.55 „
„ „ „ „	71.95 „	52.85 „	28.70 „
„ „ „ „	92.25 „	67.10 „	36.45 „
„ „ „ „	104.45 „	75.55 „	41.05 „
„ „ „ „	76.05 „	55.05 „	30.30 „

Ezen jegyeken kívül Budapesttől Bari, Bettaglia, Bologna, Livorno, Padua, Pisa, Verona állomásokra is adatnak ki közvetlen menetjegyek.

Bővebb értesítés nyerhető a magy. kir. Államvasutak városi menetjegy-irodában és Cook-féle utazási irodában.

Budapest, 1898. évi április hó 21.

Az igazgatóság.

Utánnnyomás nem díjaztatik.

„HUNNIA” peronospora permetező

B. szabadalom. Kizárólagos gyárosai:

SCHWALB ADOLF ÉS FIA

bádógáru gyára Budapest, VIII., Fecske-utca 16. sz.

TELEFON 50-77. TELEFON 50-77.

Ezen permetező hazai gyártmány, csiszolt vörösréz-ből van készítve, melyben semmi oly rész nincs, mely eltörhetne, elromlíthatna vagy a réz-gálcz által megtámadható volna.

Felülmúlja az összes eddigi permetezőket.

A szerkezet oly egyszerű, hogy bármely munkás által szétszedhető és tisztán tartható.

Képes használati utasítás és árak bérmentve.

Készít továbbá mindennemű hordólemezeket, értéknélküli minta üvegeket, bádógárukat egyszerű, színes kivitelben, valamint tetszés szerinti felíráttal ellátva. 2902

TAKARMÁNYMESZET,

szavatolt 40—42% phosphorsav tartalommal, tiszta, ártalmatlan alkotó részekből ment, **arsenmentes**, ajánlunk brünni raktárunkból a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett 50 kiló 7 frt, 100 kiló 13 frt 50 kr. 5547

Knochenmehl-, Spodium-, Gelatine- und Leimfabrik, Brechelschhof, Preuss. Schlesien.

Kérdézősködések és megrendelések vagy közvetlenül hozzánk, vagy Austria-Magyarországi képviselőnkhez **ZIMMER FERENCZ** urhoz, **Wien, VI., Getreidemarkt 1.** intézendők.

Luczernát, lóherét, répamagot, fűmagvakat,

minden czélra és egyéb vetőmagot a legjutányosabb áron és garantált jó minőségben.

Olasz szaponáriát tiszta vastag gyökerekből őrlve.

GÉPOLAJAT,

u. m. valódi tiszta olívaolajat, elsőrendű savtalanított repceolajat, elsőrendű ásványolajat stb.

Kocsikenőcsöt, Petroleumot zsákokat, takaró- és szekérponnyákat, kátrányfestékeket, fedőllakat és minden egyéb gazdasági czikket

Szállít:

Szalonnát

Fertőtlenítő szereket, u. m. karbolsav, karbolpor, creolin, zöldgálcz stb. rézgálcz karbololeumot, keserűsót csudását stb.

MŰTRÁGYÁT.

Mindenkor a legmagasabb napi áron, készpénzfizetés mellett vásárolok: gazdasági és erdei vetőmagvakat, mely czélra mintázott ajánlatot kérek.

KRAMER LIPÓT,

BUDAPESTEN, V. ker., Akadémia-utca 10. sz.

Telefon. Sürgőnyczim: „CERES” Budapest. Telefon.

Árjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívánatra szolgálók.

PAUCKSCH

Landsberg A/W. Berlin

BUDAPEST.

Gyártelep: KÖBÁNYA.

Városi iroda: Muzeum-körut 35.

Gazdasági ipartelepeket berendező gyári részvénytársaság**FŐOSZTÁLYOK:**

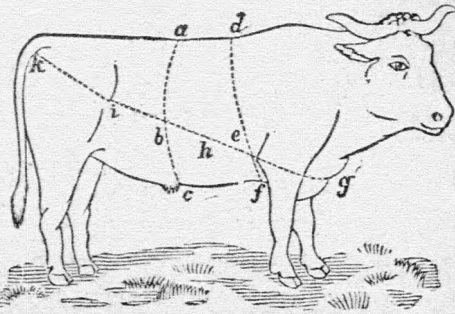
A) Szeszgyárak, B) Sörfőzdék, C) Malátagyárak, D) Keményítőgyárak.

Ujjonnan javított marha-mérőszalag

(Matievič es. és kir. pénzügyi tanácsos szabadalma.) 4332

Az elősúly megállapításához **szarvasmarhák és sertéseknél.****Pótolja a marhamérleget.**

Mint a mellékelt rajz mutatja, csupán csak egynehány méretet kell alkalmazni, hogy az állat ótsúlya megállapítható legyen. — Tabellákba nem szükséges a betekintés, mivel minden szükséges adat rajta van a szalagon. Ara darabonként sárgaréz tokban 2 frt 70 kr., bőrtokban, simán elhelyezett forgattyúval 3 frt 55 kr., franko valamennyi m. kir. postaátalómásra utánvét vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. 3978

BÁLINTH SÁNDOR,
Wien, 3/3, Salesianergasse 8 I.**Közvetlen Amerikából**

importált,

most megérkezett**Poland china**

tenyészsertések pedigrével.

PICK OSWALD

VIII., Külső Kerepesi-út 1. sz.

FONTOS földbirtokosok, gazdák és raktárvállalatok stb.-nek.

Ausztria-Magyarországon általam bevezetett s mindenki által hasznosnak elismert

ponyva-kölesönző intézetemajánl igen csekély kölesön-díj mellett 96 □ mtr. és 48 □ mtr. nagyságu telített **ponyvákat,** kazalok, vasuti wagonok és más mezei termékek betakarására, továbbá 12 □ mtr. nagyságu behordáshoz alkalmas szekerponyvákat, miáltal saját ponyvának beszerzése megtakaríttatik.Ugyisint **zsákok** is **kölesönzőtetnek** igen olcsó árak és előnyös feltételek mellett. Ugyanitt legolcsóbban szerezhetőek be új és használt kátrányos és **telített ponyvák,** valamint **szekerponyvák** 3.10 kr. és 4-20 kr-ért, továbbá új és használt **zsákok** minden nemben, gabona, faszén, liszt és korpás zsákok stb.**Minden 50%-kal olcsóbb mint bárhol.** Ócska zsák és ponyva minden mennyiségben a legmagasabb áron megvételik. 5162**NAGEL ADOLF, BUDAPEST,**
V., Arany János-utca 12.

ALFA-LAVAL

SEPARATOROK,Pfanhauser-féle tejhűtők,
Pfanhauser-féle szállító kannák,
Pfanhauser-féle előmelegítők,
Pfanhauser-féle Pasteur-készülékek,
Pfanhauser-féle próba-fejési mérlegek.Pfanhauser-féle tejtartisznyák,
Pfanhauser-féle tejszivattyúk,

Pfanhauser-féle tejelárusító állványok,

Pfanhauser-féle gőzfejlesztők,
Pfanhauser-féle tejpróbátók,Pfanhauser-féle vajkészítő gépek,
Pfanhauser-féle gyuró gépek,
Pfanhauser-féle sajttűstök,

Minta-tehenészeti berendezések.

Ismertető füzetek katalógussal az okszerű tejértékesítésről, tejvizsgálatról, marhatartásról, sajt- és vaj készítésről. Költségvetéssel, tervekkel stb. szolgálunk.

„SEPARATOR“ RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

ezelött: PFANHAUSER ANTAL; 3889

gépgyár és tehenészeti műszaki cikkek irrodája

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 45. szám.

STOCKHOLM. WIEN.

CHLORBARYUM

a répabogár kiirtására, legjutányosabban;

CUPRIN (PERONOSPORA) a szőlőragya, valamint a burgonyapenesz elleni védekezésnél a legbiztosabb és leghatásosabb, kilója **60 kr.**, métermázsája **50 forint.****VERMIN** hernyók kipusztítására, **KÉNCARBID** moly-pille és lisztharomtat eltávolítására.**JUPITER PERMETEZŐ** kitünő működéssel.**Állati gyógy- és gazdasági vegyszereket**

legjutányosabban szállít:

Detsinyi Frigyes Budapest,

a „Fekete kutyához“ V., Marckói-utca 2. sz.

Aránjlatokkal, valamint mintákkal készséggel szolgálók és megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szög 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETÉSEK.

Csim mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetésményei vételnek fel e kedvezményes rovathban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Kérjük
mindazokat, kik valamely jelítség hirdetésre ajánlatukat kiadóhivatalunkba küldik, (jelítség hirdetés címét nem közölhetjük), hogy azokhoz eredeti okiratokat ne csatoljanak, mert azokért semmi felelősséget nem vállalunk. Az ajánlatok megfellelő levélbélyeggel látandók el, mert a kiadóhivatal azt saját költségén nem továbbítja.

Együttal félveértések kikerülése végett tudatjuk t. olvasóinknak, hogy kiadóhivatalunk állás közvetítésével nem foglalkozik az üresedésben levő állásokat sem tartjuk nyilván, csak a beküldött hirdetések közöttük lapunkban a megfelelő hirdetés díj előleges beklendése mellett. A kiadóhivatal.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.
Irnoki állás.
Egy gazdasági k'pzettséggel bíró, szorgalmas fiatal ember gazdasági irnoknak keresetk. a Gróf Csáky Jenő uradalmi intézőségénél, Pozsony-Főrév. A magyar nyelven kívül, német és tót nyelvből is járatos. Evi fizetés: 220 forint készpénzben, 8 hect. 6-ber, teljes ellátás, lakás, fűtés, kiszolgálás. Németül írott kérvények ellátva az előképz. okiratok hiteles másolatával (melyek vissza nem adandók) és fényképpel azonnal beküldendők az ercsi uradalmi tisztartásának. 5746

Számtartósági
segédízt méltóság. Wimpffen Siegfried gróf Ercsi (Féjérm.) uradalmában azonnal felvétetik. Feltételek: róm. kath., katona kötelezettségének eleget tett, életkor 26 évig, felső gazdasági tanítási diploma, német és magyarban egy szóban és írásban is egyaránt tökéletes. Evi fizetés: 220 forint készpénzben, 8 hect. 6-ber, teljes ellátás, lakás, fűtés, kiszolgálás. Németül írott kérvények ellátva az előképz. okiratok hiteles másolatával (melyek vissza nem adandók) és fényképpel azonnal beküldendők az ercsi uradalmi tisztartásának. 5760

Irnoki
Állás. A mindszent-ágyóli hitbizományi uradalomban két irnoki állás jött üresedésbe. Pályázóktól megkivánatik felsőbb gazdasági intézeti végzettség a magyar és német nyelven egy szó mint írásban tökéletes jártasság. Fizetés évi 200 frt s teljes ellátás; állásban véglegesítés három évi szolgálat után.
Kellőleg felszerelt, de csak másolatokkal ellátott kérvények az azonnal elfogalandó állásra mielőbb beküldendők Uradalmi Főintézőségnek u.p. Csongrád Sándorfalvára. 5761

Házás
gépész felvétetik évi kettőszáznegyven frt és convencióra, esetleg cséplési idényre felsőlánczi gazdaságban (Abaujm.) 5765

Gazdasági
kulcsár, nőien, június hó 1-re keresetk. Czim a kiadóhivatalban 5777

Könyvelő,
középtény fiatal ember, ki fa'un már volt, a gazdaságban nem idegen, a magyar és német nyelvet szóban és írásban bírja, egy ipari gazdaságba keresetk. Ajánlatok „B. K.” jegy alatt a kiadóba kértnek. 5779

Üzletvezető
keresetk egy nagyobb mezőgazdasági szövetkezethez. Evi fizetés 1500-1800 frt. Csakis jó bizonyítványokkal egyének ajánlatai vehetők figyelembe. Ajánkozások bizonyítvány-másolatokkal felszerelve a „Köztelek” kiadóhivatalába küldendők. 5742

Nős
Ispán (iz.) kerestek több évi gyakorlattal, ki már tiszavideki gazdaságban működött. Ajánlatok bizonyítvány-másolatokkal Klein Miksa címre: Fegyvernek-pályaudvar küldendők. 5783

A felgyői
u. adalomban felsőbb gazdasági tanítást végzett fiatal ember, irnoki minőségben alkalmazást nyert. Pályázati kérvények Nagyméltóságú Gróf Károlyi Sándor ur-tikári hivatalához (Budapest, VIII., Eszéki-házy-utca 21.) nyújtandók be. 5787

ÁLLÁST KERESŐK.
Gazdatiszti
Állást keres, 22 évi gyakorlattal, nyelvismeretekkel, kellő intelligenciával, jó referenciákkal bíró ügyes és szakképzett, róm. kath. vallású, nőien, okleveles gazdatiszt, 41 éves férfi, a ki egy a külső mezőgazdálkodás minden ágá - szőlő, pincze- és erdőgazdálkodás - valamint az egyszerű és kettős könyvelések és a gazdasági számadások felülvizsgálásában is teljes jártassággal bír, uradalom vagy valamely nagyobb birtokban mint külső gazdatiszt, számadósi, számvizsgáló vagy pénztárnoki minőségben felvétetik belépéssel, szolgálati feltételek mellett alkalmaztatni kíván. Szíves megkeresések „R.” jelű levele alatt a lap kiadóhivatalához kéretnek. 5793

Számvivői
vagy raktárnoki állást keres egy kereskedelmi képzett gyakorlati ember, ki könyvelés és magyar u. met levelezésben jártas, gazdaságban mint számvivő, továbbá erdő és fanyámpulónál alkalmazásban volt. Szíves megkeresések A. B. jelű levele alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 5798

Intelligens.
fiatal, erőteljes, nős ember, gazdasági elenőr, vagy uradalmi titkár vagy fűrészfelügyelői állást keres. Rendkívül okos és 14 évi praxissal, részben gazdasági, részben fűrészfelügyelői teendőket. Megkeresések kéretnek „L. S.” a-ját a Köztelek kiadóhivatalához küldeni. 5726

Ispán
földmives iskolát végzett, kath. vallású 30 éves nőien, realis egyén, június 1-re convenciós állást is elfogad, esetleg cséplési idényre kisegítőnek menő bármely nagy uradalomba. Czim a kiadóhivatalba. 5754

Irnoki.
vagy segédízt állást keres egy fiatal egyén, azonnali beiktatással, ki a földmives iskola től tanfolyamát jó sikerrel végezte és egy évi gyakorlattal bír. Czim a kiadóhivatalban. 5775

Közvetítő, szőlő
35 éves, nős, róm. kath., felsőbb gazdasági tanítást végzett, 12 év óta egy belterjesen vezetett uradalomban mint önálló tiszt működik; szeszgyárt és egy nagy tehénüzemet vezet, a mező- és erdőgazdálkodás minden ágában, a gazdasági könyvtárlásban jártas, még ma is felmondatlan állásban van, családi viszonyai miatt állást önjárt változtatni. Ajánlatokat „L. 12.” jegy alatt kér a kiadóhivatalba. 5780

Földmives
iskolát jelenen végzett, az összes gazdasági teendőket járatos, 6 évi gyakorlattal bíró szerény igényű, nős, kis családú egyén állást keres, melyet bármikor elfogadhat. Sipos István, Pils. (Pestmegye). 5789

ÁLLATOK.
Eladó
Gróf Széchenyi Gyula ur birtokán Marczaliban, 400 db. számított elektorál-negretti anyabirka és 90 db. kos. Értékük hetni az uradalmi intézőségénél. 5742

Igen szép, válogatott török-barka simmenthali jellegű 1-2, (3) éves 5488

növendék ökor és üsző borjakat megvételre ajánlanak KLEIN ÉS SPITZER
Ris-Czelli kereskedők.
Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadhatók.

40 darab
Telivér Tenyész
Rambouillet Kos
válogatott gyönyörű példányok igen jutányos árérteladók, bővebbet lovag 5716

Freystädler Jenő
uradalmi intézőségénél,
Tót-Vázsonyban.

Eladó kosok.
Méli. gr. Károlyi László ur örvölögési elektoral-negretti törzsházájában, mely eddig számos kiállításra lett a legelső díjakkal kitüntetve, 15 db. két éves, elsőrendű kos eladó. Bővebbet az urad. tisztartóságánál Derekegyházán, u. p. Szentes. 5778

VEGYESEK.
Bonyhávidéki
jellegű vöröstarka üszők és tenek vételére 1 felajánlom a közvetítést az igen tisztelt vörö uradalmaknak. Kohn Mór, Döbrököz, Tolnamegye. 5751

Olesón
eladó: kivekötők beszezőse miatt majdnem teljesen új Dering marokkó és egy jó karban levő Wood marokkó aratógép. Czim a kiadóhivatalban. 5797

Eladó
100.000 drb sima fehér francia szőlővessző (Chasselas blanche) ára pro 1000 4 frt; 100.000 drb sima amerikai szőlővessző (ripária portalis) ára pro 1000 4 frt; 12 mm-osa Jam-gyökér, ára pro kg. 30 krajczár. Bővebbet az uradalmi intézőségénél, Csekleszen. 5777

Kövezetkőnek
(koczkakőnek) alkalmas trachit, vasut mentén eladó. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 5776

Szép
kis birtok eladó a budapest bécsi vasut mellett. Teljesen telehermentes, kitünő föld, kerüi gazdaságba berendezve, 1 és fél ezer termő legnemesebb gyümölcsfa, termő nemestett szőlő, legfinomabb csemegefajok, szpen berendezett méhészet, kis akáczerdő, 2 parasztház, gazdasági épületek, teljes felszerelés stb. Közvetítők kizárva. Czim a kiadóhivatalban. 5774

Egy
nemesi birtok Pestmegyében 1210 m. h. — tejgazdasággal — igen kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5780

Birtok.
Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyében, a karkati pusztán, vasuti állomáshoz 30 percnyire egy 900 holdas birtok, lakházzal, kerttel és minden szükséges gazdasági épületekkel 1. évi szeptember 29-ától 1898. évre bérebe kiadó. Bővebb felvilágosítást ad Lovassy István, Kis-ujszálláson. 7735

Keresetk
Vas, Sopron- vagy Veszprémmegyében egy szilárdan épített kastély, 30 szobával, istállójával, kerttel stb. mintegy 200-300 holdas gazdasággal, hozzávaló jó állapotban épületekkel. Szíves ajánlatok Herrn Faschauer, Wien, III., Ungargasse 27. szim alatt. 5785

Csomós ebir
(dactylis glomerata) és **Francia perje**
(avena elatior) fűmagot **Prairie királyné,**
óriás tengeri csalamádé-termelésre **Székelytengerit**
szemermelesre, ötven kilón felül, nagy mennyiségben is szállít:
gr. Teleki Arvéd
drassói uradalmában
u. p. **Koncza.**

Külföldi termésű
Eckendorfi
és **Oberndorfi**
takarmányrépa mag 25 frt,
(a belföldi már elfogyott).
HALDEK
magkereskedésében
Budapest, Károly-körút 9.

Biehn János
aszfalt- és kátrány termékek vegyi gyárai
Budapest, Kispeszt és Mezőtelegd.
Központi iroda: Budapest, IX., Ferencz-körút 46.
Ajánl: 5409

Tiszta, természetes aszfalt-bitumenből készült kátránymentes **Valódi aszfalt-fedellemezeket,** **Biehnolt,** **Carbolinumot. Vállal:** **Fedellemez - befödéseket,** **Facement - befödéseket.** **Mindennemű aszfaltzásokat.** **Nedves falak gyökeres száraztatását aszfalttal.** **Arjegyek és költségvetések ingyen és bérmentve.**

Posnansky és Strelitz
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 31. szám.
Gyárak:
Erszébelfalva, Bécs, Witkowitz.
Ajánlanak valódi **Aszfalt fedellemezeket.** **Facement tetőzeteket.** **Aszfalt elszigetelő lemezeket.** **Aszfalt elszigetelő lemezeket** **ólom betéttel.** **Hütt-féle vízhatlan védőanyagot** nedves falak szárazzá tételére. **Carbolinumot,** **Creolint,** **Carbolsavat,** **Aszfaltzásokat,** **Hővédőanyagot stb.**

Vízhatlan kazaltakaró kölesön-ponyvák
mérésüket külsődj mellet, továbbá új és egyszer használt vízhatlan takarók, valamint mindenemű új gazdasági szákot **jutányosan** kaphatók **FISCHER J.** szék- és ponyvagyári raktárában **BUDAPEST, Nagykorona-ut. 18.** **Szekér (repeze) ponyvák** darabonként 3 frttól feljebb.

MEGJELENT
a „Köztelek Zsebnaptár” és „Köztelek Évkönyv” **1898-ik évre.**
Szerkesztik és kiadják: **Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán** az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárai. Az Évkönyv bővített tartalommal, a tavalyinál nagyobb terjedelemben, körülbelül 32,000 gazda és gazdatiszt pontos címével jelent meg. A két könyv előfizetési ára a „Köztelek” előfizetői részére 2 frt 20 kr. postadíjjal együtt. A két könyv csak együttesen rendelhető meg külön-külön nem kapható. 50 társ 2 forint 50 krajczár. Megrendelhető a „Köztelek” kiadóhivatalban, Budapest, Üllői-ut 25.

Sok évi tartósságuk miatt olcsóbbak a szalma-köteleknél. Ajánlom minden gazdának próba kísérletet tenni. Egy próba postacsomag 200 keve vagy 100 darab portiókötél mindenhova bérmentve 1 frt 90 kr. utánvét mellett küldetk.

A magyar gazdatisztek és erdőtisztek országos egyesülete ajánlja a t. cz. földbirtokos és bérli uraknak állásközvetítő osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való felvilágosítások és közvetítések díjmentesek.
Mezőgazd. és erdőszettel foglalkozó nyugdíjintézet. Eszközöl biztosításokat: nyugdíjra, és övezgyi díjra, mezőgazdasági, erdőszeti és ezekkel rokon foglalkozású egyének számára a legelőcsőbb díjtételekkel, mert nem nyereszkedésre alakult vállalat. Kivánatra alapszabály díjtáblázattal és bővebb felvilágosítással szolgál az iroda: Budapestben, IX. ker., Közte ek Üllői-ut 25. sz. alatt.

Gazdasági kisbiblia.
A mai szőlőmívelés, borászat, növénytermelés, állattenyésztés, tejkezelés, gyümölcs- és konyhakertészet és stb. 5762
gyakorlati kézikönyve.
Irtá: **Kecskeméthy Géza,** kir. borászati felügyelő. — 1898. Kapható a szerzőnél Pápan. Ára ajánlott bérmentes küldéssel: 1 frt 20 kr.

ELADÓ
igen jutányos áron egy teljes jó karban levő **mezőgazdasági szeszgyár** 5684 **berendezés,** ugyszinte egy 10-es és egy 8-as

cséplőgarnitúra.
Czim a kiadóhivatalban.

Törleszt. kölesön földbirtokokra.
Legmagasabb kölcsön a valódi becsérték alapján 20-60 év közt időre készpénzben. **Birtokos** felmondhat bármikor pénztárat nem mondhat fel. **Csekély kamattal** tőke is törlesztetk. **Levonótás 14 nap alatt.** **Konvertálás** bélyeg- és illetékmentes. **Semmi előleges költség.** Minden felvilágosítás díjmentes. **Beküldendő csakis a telek-könyvi kivonat, kataszteric.** Czim:
Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet, Budapest, Váci-körút 39. **Legnagyobb Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában,** egyedüli, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlva van.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket és Gőz-utimozdonyokat

a legtekétebb szerkezettel és a legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 92-50.

Budapest-Kelenföld,

a vasútállomással szemben,

hol is épített új telepükön gőzeke szerkezeteiről tárlatot rendeztek be. Ugyanott teljesen berendezett tartalékrész-raktárt és javítóműhelyt is tartanak fenn Budapestről a keleti (központi) pályaudvarról és a déli vasúton Budáról könnyen elérhető.

Impregnált takarmány-répmag

Budapesten kizárólag esakis

Mauthner Ödön

magkereskedésében kapható.

Az impregnálási eljárás abból áll, hogy forró nedves levegő jelenlétében a répmag egy bizonyos időtartamra kénssavval és klórgázzal érintkezik, tehát fertőtleníti, tehát miáltal a répmagon tapadó összes mikroorganizmák, csiragombák stb. teljesen és biztosan megöletnek.

Az impregnált répmag előnyei:

1. Csiraképesége sokkal magasabb mint a nem impregnálté.
2. 4-5 nappal előbb kel ki, mint az ugyanilyen viszonyok közt elvetett nem impregnált.
3. Csirázási és fejlődési erélye következtében 10 napos palántája oly erős, mint a nem impregnáltból származó 3 hetes.
4. Kedvezőtlen tavaszi időjárás esetén az impregnált 20-25 százalékkal nagyobb termést ad, mint ugyan-csak kedvezőtlen tavaszi időjárásnál a nem impregnált.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetük.

Törv. védve.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR

Magyarországi gyártelepe

Budapest, Külső váczi-ut 1443.

Első és egyedüli magyar special gépgyár.

GYÁRTMÁNYOK:

az összes mezőgazdasági iparágak számára szükséges gépek. Nevezetesen:

Czukorgyárak, Sörgyárak, Malátagyárak és Szeszgyárak teljes berendezése és átalakítása.

Szaktekintély mezőgazdasági szeszgyárak és czukorgyárak terén.

Szeszgyárak berendezése hosszabb lejáratu törlesztéses kölcsön mellett.

Minden szakbarágó felvilágosítással, tervekkel, költségvetéssel készségesen szolgálunk.

Mezőgazdasági czélokra mint hajtóerő kiváló gyártmánya a

Hoffmeister-gőzmotor

a legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb gőzgép. — Helyettesít minden gőzgépet és locomobilt. — Cséplésre és minden egyéb gazdasági gép hajtására a legalkalmasabb. — Fűthető szénnel, fával, cserrel és minden egyéb hulladékkal. — Minden nagyságban, 1/2 lóerőtől kezdve egész 30 lóerőig gyártjuk.

